

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Analýza transparentnosti nadací v České republice

Analysis of Foundations Transparency in the Czech Republic

Student: Nikola Sojčáková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.

Ostrava 2017

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání bakalářské práce

Student:

Nikola Sojčáková

Studijní program:

B6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6202R049 Účetnictví a daně

Téma:

Analýza transparentnosti nadací v České republice
Analysis of Foundations Transparency in the Czech Republic

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Charakteristika nestátních neziskových organizací se zaměřením na nadace
 3. Analýza dat zveřejňovaných ve veřejném rejstříku
 4. Analýza dat zveřejňovaných na webových stránkách
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v praxi*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 288 s. ISBN 978-80-7552-040-1.
DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 400 s. ISBN 978-80-7478-799-7.
KOLEKTIV AUTORŮ. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky*. Praha: Wolters Kluwer, 2013. 169 s. ISBN 978-80-7357-973-9.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.**

Datum zadání: 18.11.2016

Datum odevzdání: 05.05.2017

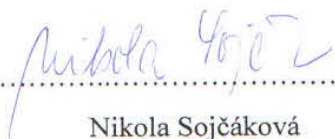
Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, kromě příloh č. 2 a č. 3, vypracovala samostatně.

V Ostravě 5. 5. 2017

.....
Nikola Sojčáková

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Charakteristika nestátních neziskových organizací se zaměřením na nadace.....	6
2.1	Definice a znaky neziskových organizací	8
2.2	Prospěšnost činností neziskových organizací.....	9
2.2.1	Zákon o statusu veřejné prospěšnosti.....	10
2.3	Neziskové organizace	11
2.3.1	Vize, poslání a cíle neziskových organizací.....	11
2.3.2	Oblast působení	12
2.3.3	Přehled neziskových organizací	14
2.3.4	Změny v neziskovém sektoru.....	15
2.4	Statistika nestátních neziskových organizací v ČR	16
2.4.1	TOP desítka nadací v roce 2014.....	20
2.5	Právní úprava nadací	21
2.5.1	Zákon o nadacích a nadačních fondech.....	21
2.5.2	Nadace podle nového občanského zákoníku.....	23
2.5.3	Komparace zákona před rokem 2014 a po roce 2014	27
2.6	Povinnosti nadací.....	28
2.6.1	Důsledky porušení povinností.....	29
3	Analýza dat zveřejňovaných ve veřejném rejstříku	30
3.1	Transparentnost	30
3.2	Povinnost zveřejňování listin dle zákonů	31
3.2.1	Občanský zákoník	31
3.2.2	Zákon o účetnictví.....	32
3.2.3	Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob	34
3.3	Analýza transparentnosti nadací ve sbírce listin.....	35
3.4	Výsledky analýzy transparentnosti ve veřejném rejstříku	37
3.4.1	Analýza zveřejňování výkazů dle jednotlivých krajů	41
3.5	Výzkum transparentnosti nadací ve veřejném rejstříku dle dalšího autora	43
4	Analýza dat zveřejňovaných na webových stránkách.....	45
4.1	Analýza transparentnosti nadací na webových stránkách	46
4.2	Výsledky analýzy transparentnosti na webu	47

4.3	Výzkum transparentnosti neziskových organizací na webových stránkách dle dalších autorů	51
4.4	Srovnání ukazatelů mezi nadacemi vlastníci webovou stránku a veřejným rejstříkem	53
5	Závěr.....	54
	Seznam použité literatury	56
	Seznam zkratek	59
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Neziskový sektor je už více jak dvacet let nedílnou součástí ekonomického prostředí naší společnosti. Neziskové organizace jsou nezávislé na státu a snaží se pomoci ve všech oblastech lidského života. Jejich hlavní náplní není návratnost investic, ale pouze dobrá vůle a úsilí pomáhat. Případné zisky organizací musí být zpátky investovány do činnosti společnosti a plnění jejího poslání. Do neziskového sektoru se řadí subjekty poskytující veřejné služby, například z oblasti sociálních služeb, péče o zdravotně postižené, ochrany životního prostředí, kultury rozvoje komunit a sportu.

Z důvodu růstu počtu subjektů v neziskovém sektoru, dochází k problémům lidí se orientovat v nepřehledném množství těchto organizací. Jejich přílišný pesimismus může vyvolat negativní dopady na hospodaření neziskového sektoru, a proto je potřeba vyvíjet ustavičnou aktivitu organizací pro vybudování dobré pověsti a mínění vůči veřejnosti, neboť peníze jsou získávány od těchto „obyčejných“ lidí.

Cílem bakalářské práce je provést analýzu transparentnosti nadací v České republice. Tedy to, co zveřejňují nebo nezveřejňují ve veřejném rejstříku a na webových stránkách.

V teoretické části je popsán všeobecně neziskový sektor, jeho definice, znaky a jaké subjekty do této oblasti patří. Dále jsou přiblíženy nadace, které byly dříve upravovány zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a po roce 2014 občanským zákoníkem č. 89/2012 Sb.

V praktické části je zkoumaná transparentnost nadací ze dvou zdrojů: sbírky listin veřejného rejstříku a webových stránek jednotlivých nadací.

První část je zaměřena na vzorek 70 nadací, které jsou zhodnoceny za období 2014 a 2015 podle vybraných kritérií, např. zda ve veřejném rejstříku zveřejňují statut, účetní závěrku, výroční zprávu a zda musí mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

Druhá praktická část se věnuje stejnému vzorku nadací jako v předchozí kapitole, ale je zaměřena ty nadace, které mají webové stránky. Zkoumaná kritéria byla: statut nadace, účel, výroční zpráva, účetní závěrka, složení orgánů, seznam dobrovolníků, seznam dárců a seznam obdarovaných.

Pro bakalářskou práci byla použita metodika analýzy a komparace.

2 Charakteristika nestátních neziskových organizací se zaměřením na nadace

V národním hospodářství existují subjekty, které jsou zařazovány podle tzv. Pestoffova trojúhelníkového modelu (viz. obr. 2.1) národního hospodářství do neziskového sektoru. Jde o sektor, v němž organizace a instituce nejsou založeny za účelem dosahování zisku. Tyto organizace bývají podle kritéria označeny za „neziskové“ (anglický ekvivalent non-profit organization) - tento pojem zlidověl a každý si pod ním představí široký okruh organizací, které se vyskytují ve společnostech a jejich klíčovou snahou je poskytnout občanům veřejnou službu. Často se tyto organizace označují i jinými názvy, příkladem může být název „nevýdělečná organizace“ – organizace, které nejsou založeny za účelem získávání výdělku, resp. nejsou založeny za účelem podnikání (Dobrozemský, Stejskal, 2015).

Také lze říct, že pro pojem „neziskový sektor“ a „nezisková organizace“ neexistují v českém právním řádu dostačující definice, přesto jde o pojmy zažité a běžně používané.

Obr. 2.1 Pestoffův trojúhelník

Zdroj: Mařítková, Kuvíková, Stejskal, (2012, s. 39)

Obě uvedená označení (neziskové a nevýdělečné) jsou spíše obecným pojmenováním druhu organizace, nejsou nositelem či vyjadřovatelem jejího přesného charakteru. Neziskové i nevýdělečné organizace mohou vytvářet zisk a mohou získávat prostředky hospodářskou nebo podnikatelskou činností. Omezením pro neziskové organizace je pouze povinnost reinvestovat takto nabyté prostředky do hlavní činnosti či rozvoje svého smyslu existence (Mařátková, Kuvíková, Stejskal, 2012).

Neziskové organizace můžeme rozdělit na státní neziskové organizace a nestátní neziskové organizace (dále jen NNO).

Státní neziskové organizace zřizuje stát, kraj, obec, případně jejich organizační složky. Do této skupiny patří především organizační složky a příspěvkové organizace, které tyto instituce zřizují a zabezpečují výkon státní správy nebo zajištění dalších veřejných služeb (např. školství).

Nestátní neziskové organizace, tj. soukromé organizace, jsou zřizovány nejčastěji občany – mají charakter právnických osob. Jejich alternativní označení mohou být – **nezávislý sektor** (organizace fungují nezávisle na vládě), **dobrovolný sektor** (v případě, že zdůrazňujeme dobrovolnost působení v tomto sektoru), **občanský sektor** (kdy je zvýrazněna propojenost neziskových organizací s občanskou společností).

Nejvýstižnější kritérium pro označení těchto organizací je opět Pestoffův trojúhelník, kde organizace vyskytující se v neziskovém sektoru jsou označeny podle iniciátora jejich vzniku – soukromé (vznikají rozhodnutím soukromého subjektu – FO nebo PO), nebo veřejné – (vznikají rozhodnutím veřejného sektoru – státu) (Dobrozemský, Stejskal, 2015).

V naší společnosti existují tři sektory:

- státní
 - podniky a organizace spadají pod stát, který následně tyto organizace spravuje a financuje ze státního rozpočtu,
 - vedle ziskových státních podniků existují i státní neziskové organizace,
- soukromý, ziskový
 - soukromé podniky, náležící jedincům či akciovým společnostem, které jsou zaměřeny na výdělek,
 - zisk se rozděluje mezi vlastníky,

- nestátní, neziskový
 - o vznikají na základě potřeb občanů,
 - o velkou část zastávají dobrovolníci, kteří v těchto organizacích pracují bez nároku na finanční odměnu,
 - o pokud tyto subjekty získávají nějaké příjmy z činnosti, použijí je pro další činnost a potřebnou pomoc (prostředky si tedy nedělí mezi sebou),
 - o jsou protiváhou státního a soukromého sektoru a měly by doplňovat nabídku tohoto odvětví.¹

2.1 Definice a znaky neziskových organizací

Definice neziskové organizace nelze jednoznačně určit, neboť právní řád České republiky nezná tento pojem. Ale podle různých literatur zabývajících se neziskovými organizacemi je možné uvést příklady dle jednotlivých autorů.

Tetřevová (2008) tvrdí, že neziskové organizace jsou organizace, které nebyly založeny či zřízeny za účelem podnikání. Jsou to organizace, o jejich činnosti je jiný zájem, ať už státu, společnosti, či určité skupiny lidí. Tyto organizace působí v rámci neziskového sektoru, a to jak veřejného, tak i soukromého (Dobrozemský, Stejskal, 2015).

Nezisková organizace označuje instituce, které vznikly za účelem vykonávání veřejné prospěšné činnosti, nikoliv za účelem dosahování zisku (Stejskal, 2010).

Definovat termín nezisková organizace, můžeme také jako právnické osoby či organizace, které se primárně zabývají získáváním a přerozdělováním finančních prostředků pro účely dobročinné, rozvoje náboženství, kultury, vzdělání, sociální účely nebo pro realizaci dalších „dobrých skutků“ (Dobrozemský, Stejskal, 2015).

K podrobnější charakteristice neziskových organizací pomohou i jejich typické znaky:

- Institucionalizované (organized) – mají jistotu institucionální struktury, organizační skutečnost, bez ohledu na to, zda jsou normálně nebo právně registrovány.
- Soukromé (private) – znamená, že jsou institucionálně odděleny od státní správy a nejsou jí řízeny. Ale mohou mít státní podporu, nebo ve vedení mohou být např. státní úředníci. Rozhodující je zde fakt, že základní struktura NO je ve své podstatě soukromá.

¹ <http://www.tretipatro.cz/index.php?cmd=page&id=28>

- Neziskové (non-profit) – u neziskových organizací se nepřipouští žádné přerozdělování zisků vzniklých z činnosti organizace mezi vlastníky nebo vedení organizace.
- Samosprávné a nezávislé (self-governing) – NO mají své vlastní postupy a struktury, které umožňují kontrolu vlastních činností, tzn. že nejsou ovládány zvenčí, ale jsou schopny řídit samy sebe. Nekontroluje je ani stát, ani další instituce stojící mimo ně.
- Dobrovolné (voluntary) – využívají dobrovolné zdroje ze strany jednotlivých občanů.
- Prospěšné – přispívají k veřejnému dobru, usilují o dobro lidí, určitých skupin či společnosti (Mařátková, Kuvíková, Stejskal, 2012).

2.2 Prospěšnost činností neziskových organizací

Vznikem zákona č. 89/2012 Sb. § 146 se definují veřejně prospěšné nestátní neziskové organizace takto: „*Veřejně prospěšná je právnická osoba, jejímž posláním je přispívat v souladu se zakladatelským právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na rozhodování právnické osoby mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, pokud nabyla majetek z poctivých zdrojů a pokud hospodárně využívá své jmění k veřejně prospěšnému účelu.*“ Díky této definici můžeme uvést negativa, jako jsou:

- terminologie – pojem „veřejná prospěšnost“ není legislativně vymezena, tudíž jej nejde jednoznačně definovat,
- transparentnost nestátních neziskových organizací – dotýká se jen těch subjektů, kterým je statut veřejné prospěšnosti přiznán,
- přístup k prostředkům z veřejných zdrojů – zákon sice zajišťuje selekci subjektů, které žádají o prostředky z veřejných rozpočtů, avšak tato úprava je nekonceptní, nepřísluší NOZ a nemůže jím být ani předjímána,
- přidělování statusu – je založeno na schvalování odborné komise tedy i na posuzování jednotlivců (Dobrozemský, Stejskal, 2015).

S prospěšností činností úzce souvisí pojem veřejně prospěšný poplatník, který je definován zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 17a odst. 1: „*Veřejně prospěšným poplatníkem je poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním.*“

Tento zákon také formuluje dle § 17a odst. 2, kdo veřejně prospěšným poplatníkem není:

- obchodní korporace,
- Česká televize, Český rozhlas a Česká tisková kancelář,
- profesní komora nebo poplatník založený za účelem ochrany hájení podnikatelských zájmů svých členů, u nichž nejsou členské příspěvky osvobozeny od daně, s výjimkou organizace zaměstnavatelů,
- zdravotní pojišťovny, společenství vlastníků jednotek a
- nadace, která dle svého zakladatelského jednání slouží k podpoře osob blízkých zakladateli nebo jejíž činnost směřuje k podpoře osob blízkých zakladateli.

2.2.1 Zákon o statusu veřejné prospěšnosti

Vznikem nového občanského zákoníku, se stát v rámci utváření transparentního prostředí neziskových organizací začal více zajímat o zákon týkající se statusu veřejné prospěšnosti.

Zákon upravující veřejnou prospěšnost se Česká republika pokouší neúspěšně přijmout již několik let, čímž zůstává jedinou zemí v EU bez úpravy veřejné prospěšnosti. Skutečností však je, že by tento zákon významně přispěl k oddělení organizací veřejně prospěšných od subjektů prospěšných vzájemně, nebo dokonce vůbec neprospěšných. Stát v této oblasti naráží na nejednotnost reprezentace českých neziskových organizací a neschopnost přijmout regulaci. Zavedení statusu veřejné prospěšnosti je zásadní pro posílení transparentnosti, profesionality i důvěryhodnosti českého neziskového sektoru.

Základní myšlenkou navrhovaného zákona je vymezit veřejně prospěšné organizace jako takové, které poskytují veřejně prospěšné služby. Prostřednictvím zákona má být dosaženo následujících cílů:

- rozvinout poskytování veřejně prospěšných služeb a činností nestátními organizacemi,
- zrovnoprávnit všechny nestátní organizace poskytující veřejně prospěšnou službu a činnosti bez ohledu na právní formu,
- zajistit transparentnost neziskových organizací poskytujících veřejně prospěšné služby a činnosti včetně zajištění transparentnosti, profesionalizace a rozvoje organizací nyní považovaných za NNO,
- překonat roztržičnost právního prostředí, ve kterém jsou vykonávány veřejně prospěšné služby a činnosti,

- sjednotit přístup veřejné správy k subjektům poskytujícím veřejné služby a činnosti a zajištění transparentního prostředí poskytování finančních prostředků z veřejných rozpočtů,
- zajistit návaznost na současně účinný občanský zákoník a na novou právní úpravu daní z příjmů.

Vytvoření transparentnějších organizací by mělo pomoci zlepšit pověst neziskového sektoru a důvěru veřejnosti v něj.²

Zákon o statusu veřejné prospěšnosti zatím nebyl k datu 1. 5. 2017 přijat.

2.3 Neziskové organizace

2.3.1 Vize, poslání a cíle neziskových organizací

Mezi první krok založení organizace patří vypracování formulace **vize**. Do charakteristiky formulace vize patří: 1. dívá se do daleké budoucnosti, 2. její definice je krátká, 3. je srozumitelná pro každého, 4. může ji sdílet několik organizací např. v místě, ve státě, na světě.

Příklad vize může být:

- „Chceme zvyšovat vzdělanost společnosti.“
- „Chceme ochraňovat a udržovat kulturní dědictví.“

Poslání má oproti vizi konkrétní charakter, proč byla nezisková organizace založena, a na rozdíl od ziskových organizací které jsou zakládány za účelem podnikání, vyjadřuje poslání činnosti, které realizuje a představuje definici zaměření organizace ve vztahu k dosažení předpokládaných užitků. Musí být výstižně formulováno, aby odlišila danou organizaci od jiných podobně se zabývajících organizacemi.

Poslání organizace by se mělo vyznačovat těmito znaky:

- musí vycházet ze základní filozofie neziskové organizace, to znamená z uspokojování potřeb občanů, které nemůže zajistit tržní sektor, popř. veřejný sektor,
- musí být zaměřeno na to, o co se organizace skutečně snaží,
- musí být konkrétní natolik, aby poslání mohlo být podkladem pro stanovení cílů.

² https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_bachmann_pro_web.pdf

Od poslání jsou následně odvozeny **cíle** neziskové organizace. Rozumí se jimi stav, kterého má být dosaženo v určitém období. Můžeme je rozdělit dle různých kritérií, například:

- Kritérium funkce:
 - cíle primárních funkcí – prostřednictvím svých činností naplňují samo poslání organizace,
 - cíle sekundárních funkcí – prostřednictvím svých činností vytváření podmínky pro plnění primárních funkcí.
- Kritérium času:
 - cíle dlouhodobé (10-15 let),
 - cíle střednědobé (3-10 let),
 - cíle krátkodobé (pod 3 roky),
 - cíle operativní (Rektořík, 2010).

2.3.2 Oblast působení

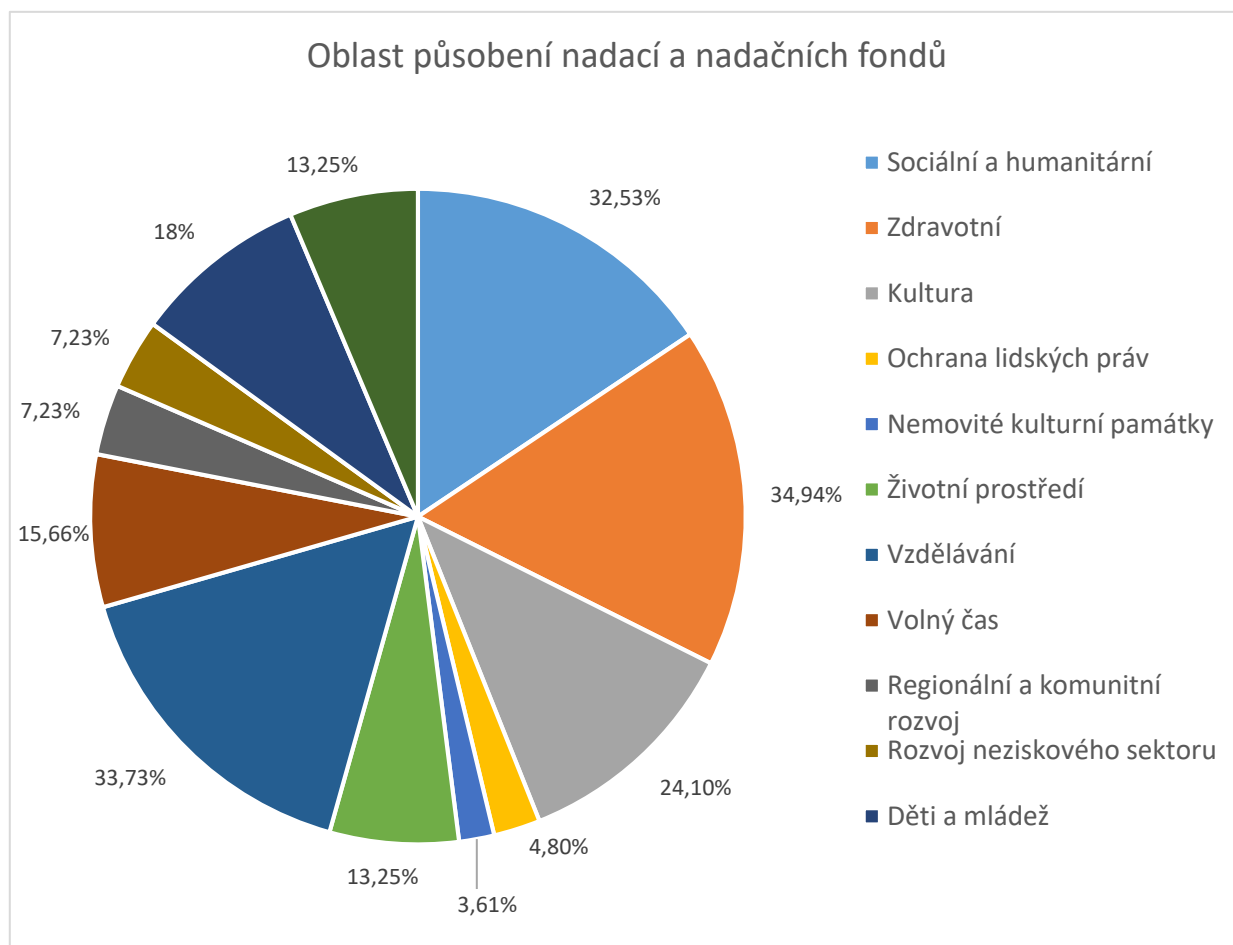
Neziskové organizace mohou působit v těchto oblastech:

- kultura, ochrana památek, umění,
- výzkum a vzdělávání,
- zdravotní péče a sociální služby,
- ochrana životního prostředí, ekologická výchova,
- ochrana lidských práv,
- komunitní rozvoj,
- práce s dětmi a mládeží,
- rekreace, sport, tělovýchova,
- ostatní (např. podpora neziskového sektoru, informační služby, podpora dárcovství a dobrovolnictví).³

V grafu 2.1 je znázorněn nadační sektor a v jakých oblastech působí.

³ http://cvns.econ.muni.cz/prenos_souboru/is/soubory/web/138-scan22-definice-neziskoveho-sektoru.pdf

Graf 2.1 Oblast působení nadačního sektoru

Zdroj: vlastní zpracování dle dokumentu *Fóra dárců, (2015)*⁴

Z grafu 2.1 vyplývá, že nadace a nadační fondy v České republice nejvíce podporují oblast zdravotnictví v 34,94 %. Další nejčastější okruh působení je vzdělávání 33,73 % a na třetím místě je sociální a humanitární oblast 32,53 %. Oblast, kde nadace a nadační fondy nejméně působí, je oblast nemovitých kulturních památek a ochrana lidských práv.

⁴ http://www.donorsforum.cz/pages/serve.php?file=1449147209_1_klicove-vystupy--nanf2015.pdf

2.3.3 Přehled neziskových organizací

Přehled neziskových organizací je vyjmenovaný ve vyhlášce č. 504/2002 Sb. kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví:

- politické strany a politická hnutí,
- spolky podle občanského zákoníku,
- církve a náboženské společnosti,
- obecně prospěšné společnosti,
- zájmová sdružení PO,
- organizace s mezinárodním prvkem,
- nadace podle občanského zákoníku,
- nadační fondy podle občanského zákoníku,
- ústavy podle občanského zákoníku,
- společenství vlastníků jednotek podle občanského zákoníku,
- veřejné vysoké školy,
- Česká televize,
- Český rozhlas,
- profesní komory,
- jiné účetní jednotky, které nebyly založeny a zřízeny za účelem podnikání.

V tabulce 2.1, která se nachází na následující straně, je přehled neziskových organizací a jaké právní normy je upravují.

Tab. 2.1 Přehled právních norem

Druh NO	Právní norma
Politické strany a politická hnutí	Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích
Círky a náboženské společnosti	Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností
Veřejné vysoké školy	Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách
Školské PO	Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělávání
Veřejné výzkumné instituce	Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích
Honební společenstva	Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti
Spolky	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 214 - § 302
Nadace	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 306 - § 393
Nadační fondy	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 394 - § 401
Ústav	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 402 - § 418
Společenství vlastníků	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 1194 - § 1216
Profesní komory	Podle zvláštního zákona
Obecně prospěšné společnosti	Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech

Zdroj: vlastní zpracování dle příslušných zákonů

2.3.4 Změny v neziskovém sektoru

Přijetím nového občanského zákoníku vstoupila v platnost nová opatření v oblasti neziskových organizací:

- z občanských sdružení se stávají spolky – občanská sdružení přestávají existovat, místo nich se zavádí právní forma „zapsaný spolek“, nebo mají možnost se transformovat na další nové formy jako je ústav nebo sociální družstvo,
- nová úprava nadací a nadačních fondů – zákon č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech byl zrušen a tyto subjekty se staly podmnožinou tzv. fundací,
- nová právní forma ústavů – nový občanský zákoník označuje ústavy jako právnické osoby ustavené za účelem provozování společensky prospěšné činnosti, jsou vhodné pro poskytování různých druhů veřejně prospěšných služeb,
- úprava obecně prospěšných společností – zákon 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech byl od 1. 1. 2014 zrušen a nahradila jej nová úprava ústavů obsažená v novém občanském zákoníku, nicméně stávají obecně prospěšné společnosti se nemusí

transformovat a mohou i nadále fungovat dle zmíněného zákona, není však možné zakládat nové, ale mohou se přeměnit na ústavy nebo sociální družstva.⁵

2.4 Statistika nestátních neziskových organizací v ČR

Údaje prezentované v této části vycházejí z Registru ekonomických subjektů, které byly zpracovány pro Koncepti politiky vlády vůči NNO.

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace považuje nestátní neziskové organizace za subjekty právních forem sdružení a jejich organizační jednotky, známá jako občanská sdružení, účelová zařízení církví a náboženských společností, obecně prospěšných společností, nadace a nadační fondy. Vývoj počtu právních forem NNO v letech 2005 až 2014 prezentuje tabulka 2.2.

Tab. 2.2 Počet NNO v ČR v období 2005-2014

Rok	Nadace	Nadační fond	Obecně prospěšné společnosti	Církevní PO*
2005	293	998	1 208	4 647
2006	302	1 042	1 369	4 503
2007	302	1 100	1 543	4 487
2008	379	1 157	1 721	4 439
2009	413	1 229	1 870	4 358
2010	477	1 280	2 031	4 362
2011	487	1 358	2 208	4 376
2012	493	1 400	2 409	4 373
2013	532	1 430	2 685	4 172
2014	530	1 538	3 045	4 158

Zdroj: vlastní zpracování dle dokumentu Vlády České republiky⁶

*Účelová zařízení církví a náboženských skupin tvoří cca 5 % církevních organizací. Účelová zařízení církví nejsou samostatně sledována.

V tabulce 2.2 si můžeme všimnout, že počet neziskových organizací v mnoha případech roste – je to tak u nadací, nadačních fondů i obecně prospěšných společností. Naopak počet církevních právnických osob každoročně klesá. Největší nárůst je zaznamenán u obecně

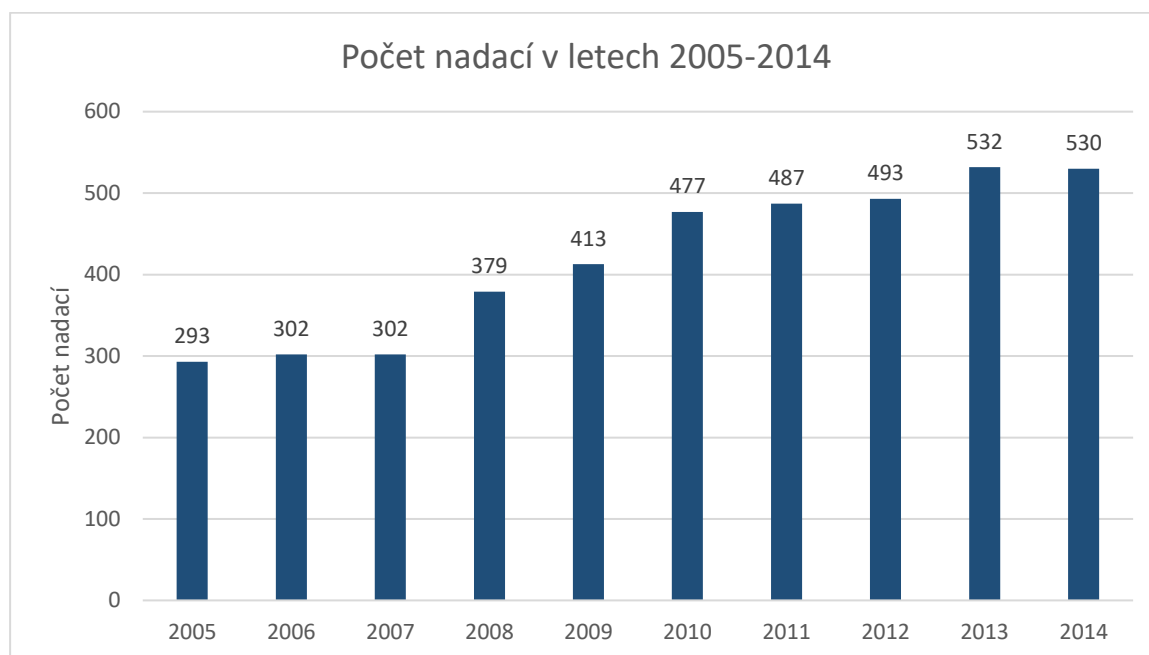
⁵ https://www.neziskovsky.cz/clanky/511_691/fakta_co-je-neziskovy-sektor/

⁶ https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_prouzova_data_a_fakta_o_neziskovem_sektoru1.pdf

prospěšných společností, kde za 9 let je počet téměř dvojnásobný, u nadací je tento nárůst o něco menší.

V grafu 2.2 je ukázán vývoj počtu nadací v letech 2005-2014. Z grafu lze vyčíst, že počet nadací stále roste a pravděpodobně také poroste. Největší meziroční růst byl mezi lety 2007-2008 a následně 2009-2010.

Graf 2.2 Počet nadací v letech 2005–2014

Zdroj: vlastní zpracování dle dokumentu Vlády České republiky⁷

Rok 2014 přinesl mnoho změn v oblasti neziskových organizací, některé právní formy neziskových organizací byly zrušeny a některé se musely přetransformovat. V tabulce 2.3 je ukázka vybraných neziskových organizací dle právní formy v roce 2014.

Tab. 2.3 Počet neziskových organizací v roce 2014

Nadace	530
Nadační fondy	1 538
Ústavy	167
Obecně prospěšné společnosti	3 045
Spolky (dříve občanská sdružení)	87 787
Církevní právnické osoby	4 158
Školské PO	245
Politické strany a hnutí	244
Honební společnost	4 241

Zdroj: vlastní zpracování dle dokumentu Vlády České republiky⁷

⁷ https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_prouzova_data_a_fakta_o_neziskovem_sektoru1.pdf

Počet nestátních neziskových organizací můžeme také srovnávat podle jednotlivých krajů (viz. tabulka 2.4 a 2.5). Zde je vidět, že na jedné straně vyčnívá Praha, Středočeský kraj a Jihomoravský kraj, kde je organizací výrazně více a na druhé straně kraj Vysočina, Královéhradecký a Karlovarský kraj, který má organizací méně. Vysoký počet nestátních neziskových organizací sídlících v hlavním městě Praha může být způsoben vyšší koncentrací celorepublikových a nadregionálních nestátních neziskových organizací a vyšší koncentrací zdrojů na projektech.

Tab. 2.4 Počet NNO v krajích v roce 2013

Kraj	Nadace	Nadační fond	Obecně prospěšné společnosti	Občanská sdružení	Církevní PO
Praha	242	517	745	16 160	347
Středočeský kraj	33	81	245	9 660	351
Jihočeský kraj	20	94	199	5 570	386
Plzeňský kraj	20	39	94	4 375	170
Karlovarský kraj	14	21	73	2 301	82
Ústecký kraj	21	37	164	5 784	335
Liberecký kraj	21	23	111	3 369	219
Královéhradecký kraj	14	86	118	4 236	197
Pardubický kraj	11	51	106	3 802	216
Kraj Vysočina	9	43	94	3 542	284
Jihomoravský kraj	51	167	273	9 541	522
Olomoucký kraj	29	69	136	4 871	356
Zlínský kraj	20	100	123	4 042	250
Moravskoslezský kraj	27	102	204	7 177	457
Celkem	532	1 430	2 685	84 430	4 172

Zdroj: vlastní zpracování dle dokumentu Vlády České republiky⁸

Z pohledu krajů v roce 2013 největší koncentrace neziskových organizací byla v Praze. Toto platilo pro nadace, nadační fondy, obecně prospěšné společnosti a občanská sdružení. Církevní PO jsou téměř rovnoměrně rozprostřeny po celé České republice, výjimkou byl Karlovarský kraj, kde byl počet až 4x menší než v nejpočetnějším kraji Jihomoravském. Pokud srovnáme pouze kraje bez Prahy, kde se nachází největší množství těchto organizací, můžeme

⁸ https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_prouzova_data_a_fakta_o_neziskovem_sektoru1.pdf

řict, že nadace jsou rozprostřeny přibližně srovnatelně po celé ČR, výjimku tvoří Jihomoravský kraj, kde se jich nacházelo 51, tudíž nejvíce z těchto krajů. Na druhou stranu nejméně jich bylo v Kraji Vysočina, pouze 9. Nadačních fondů nejvíce bylo v kraji Jihomoravském a Moravskoslezském, naopak nejméně v Karlovarském kraji.

V tabule 2.5 srovnáváme stejné kategorie s tím, že z občanských sdružení se staly spolky, a navíc analyzujeme ústavy dle jednotlivých krajů.

Tab. 2.5 Počet NNO v krajích v roce 2014

Kraj	Nadace	Nadační fond	Obecně prospěšné společnosti	Spolky (dříve sdružení)	Církevní PO	Ústavy
Praha	240	563	877	16 738	345	66
Středočeský kraj	32	87	277	10 033	354	25
Jihočeský kraj	23	95	218	5 802	385	8
Plzeňský kraj	20	43	104	4 527	169	5
Karlovarský kraj	13	24	86	2 353	77	3
Ústecký kraj	20	43	178	5 953	334	3
Liberecký kraj	20	30	125	3 485	220	8
Královehradecký kraj	14	88	139	4 440	198	8
Pardubický kraj	11	52	116	3 981	213	8
Kraj Vysočina	10	46	96	3 674	287	1
Jihomoravský kraj	52	180	302	10 007	520	13
Olomoucký kraj	29	72	145	5 059	353	5
Zlínský kraj	19	103	141	4 206	250	3
Moravskoslezský kraj	27	112	241	7 529	453	11
Celkem	530	1 538	3 045	87 787	4 158	167

Zdroj: vlastní zpracování dle Vlády České republiky⁹

Počet neziskových organizací v jednotlivých krajích zůstal rozprostřen jako v roce 2013, tudíž rovnoměrně. Výjimkou je stále Praha, kde je koncentrace výrazně vyšší. Nejpočetnější kraje těchto organizací jsou opět Jihomoravský kraj, Středočeský kraj a následně Moravskoslezský kraj. Pokud se zaměříme na nadace, nejvíce jich v roce 2014 bylo opět v Jihomoravském kraji a nejméně v Kraji Vysočina a Pardubickém kraji.

⁹ https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_prouzova_data_a_fakta_o_neziskovem_sektoru1.pdf

V roce 2014 se počet nadačních fondů oproti roku 2013 zvýšil, stejně jako u obecně prospěšných společností. Tento počet obecně prospěšných společností se v dalších letech již nebude zvyšovat, neboť od 1. 1. 2014 nemohou vznikat organizace s touto právní formou a být zapsány do veřejného rejstříku. Sdružení se muselo transformovat do jiné právní formy, nejčastěji spolku. Církevní PO, které jsou považovány za společnost vznikající dobrovolným sdružováním fyzických osob a svébytně rozhodujících o věcech spojených s vyznáváním víry, zůstaly téměř ve stejném počtu jako v předchozím sledovaném období.

2.4.1 TOP desítka nadací v roce 2014

V České republice v roce 2015 působilo 96 nadací a 158 nadačních fondů, jejichž zřizovatelem je firma, respektive obchodní společnost. Firemní nadace a nadační fondy tvoří zhruba 12 % z celkového počtu nadací a nadačních fondů v ČR, ačkoliv jejich podíl na poskytnutých darech tvoří téměř polovinu ze všech nadací. Analýza, kterou vypracovalo Fórum dárců, ukázala, že firemní nadace v roce 2014 věnovaly 444 milionů na veřejně prospěšné a charitativní projekty. Největším firemním nadačním dárcem byla Nadace ČEZ s téměř 163 miliony investovanými korunami.¹⁰

V tabulce 2.6 je přehled TOP desítky nadací podle objemu rozdělených nadačních příspěvků v roce 2014.

Tab. 2.6 TOP desítka nadací v roce 2014

Pořadí	Název	Objem rozdělených nadačních příspěvků	Výše nadačního jmění
1.	Nadace ČEZ	162 840 000,00	500 000,00
2.	Nadace rozvoje občanské společnosti	84 282 001,00	83 845 000,00
3.	DOBŘÝ ANDĚL, nadace	78 636 324,63	1 000 000,00
4.	Nadace Sirius	44 829 309,00	510 000,00
5.	Nadace Charty 77	44 413 392,00	76 616 350,00
6.	Nadační fond AVAST	39 253 000,00	Nesleduje se
7.	Nadace Open Society Fund Praha	35 477 019,00	101 743 649,00
8.	Nadace Partnerství	34 600 904,00	171 409 284,00
9.	Nadace Proměny	28 479 000,00	1 000 000,00
10.	Nadace Škola Hrou	25 774 648,00	657 145,00

Zdroj: vlastní zpracování dle dokumentu Fórum Dárců, (2015)

¹⁰ <http://regiobiz.cz/prehled-top-50-firemnich-nadaci-a-fondu-nejstedrejsi-je-nadace-cez/>

2.5 Právní úprava nadací

Do roku 2014 se nadace řídily zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech. Poté vstoupil v platnost zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, kde nadace jsou upraveny § 306 - § 393. V závěru této podkapitoly je tabulka 2.8, kde je porovnáván zákon o nadacích a nadačních fondech s novým občanským zákoníkem.

2.5.1 Zákon o nadacích a nadačních fondech

V zákoně č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, byly nadace a nadační fondy charakterizovány jako účelová sdružení majetku, která mohla být pouze právnickou osobou. Byla zřízená pro dosahování obecně prospěšných cílů. Obecně prospěšným cílem se rozumí rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochrana přírodního prostředí, kulturních památek a tradic, rozvoj vědy, vzdělávání a sportu. Také součástí názvu nadace muselo být označení „nadace“, jiné osoby nesmějí ve svém názvu toto označení používat.

V § 2 byl upraven majetek nadace, který tvořil nadační jmění a ostatní majetek nadace. Výnosy z nadačního jmění (což je souhrn peněžitých a nepeněžitých vkladů zapsaných v nadačním rejstříku) a ostatní majetek nadace byl použit k dosahování účelů, pro který byla zřízena. Nadačním příspěvkem se rozumí vše, co je poskytnuto třetí osobě k účelu, pro který byla nadace zřízena. Naopak vše, co je poskytnuto třetí osobu nadaci k dosahování účelu, pro který byla zřízena, se rozumí jako nadační dar.

Zřízení nadace bylo charakterizováno v § 3. Nadace se zřizovala písemnou smlouvou uzavřenou mezi zřizovateli nebo zakládací listinou, a to v případě, jestliže zřizovatel je jediný, anebo závětí. Celková hodnota nadačního jmění, které se muselo tvořit pouze peněžními prostředky, cennými papíry, nemovitými a movitými věcmi nesměla být nižší než 500 000 Kč, a po celou dobu trvání nadace se nesměla snížit pod tuto hodnotu.

Statut nadace upravoval postup jednání orgánů, podmínky pro poskytování nadačních příspěvků, popř. okruh osob, kterým je lze poskytnout a jakým způsobem se nadační příspěvky poskytovaly, což upravoval § 4. Statut se musel vydat do 30 dnů ode dne vzniku nadace a o jeho změnách rozhodovala správní rada, také byli povinni na požádání statut zpřístupnit.

Vznik nadace byl upraven v § 5, kdy nadace vznikala dnem zápisu do rejstříku. Tento rejstřík vedl soud určený zvláštním zákonem. Zřizovatel nebo osoba k tomu jimi písemně

zmocněná podala návrh na zápis do nadace. K tomuto návrhu se přiložila nadační listina a doklad o splacení peněžitého vkladu.

Zrušení a zánik nadace byl popsán v § 7. Nadace zaniká dnem výmazu z rejstříku. Zániku nadace předchází jejich zrušení s likvidací nebo bez likvidace. Nadace se zruší pokud:

- dosáhla účelu, pro který byla zřízena,
- rozhodl soud o zrušení nadace,
- bylo rozhodnuto o úpadku, nebo pokud byl zamítnut insolvenční návrh, z důvodu, že majetek nepostačuje k úhradě nákladu insolvenčního řízení.

Soud na návrh zřizovatele a správní rady mohl také zrušit nadaci pokud:

- nadační jmění nepřinášelo trvalé žádný výnos a nadace neměla jiný majetek, a tak nemohla plnit účel, pro který byla zřízena,
- došlo ke snížení nadačního jmění pod 500 000 Kč,
- nadace při své činnosti závažným způsobem porušovala tento zákon,
- v uplynulém roce se nekonalo ani jedno zasedání správní rady,
- nadace neplnila po dobu nejméně dvou let účel, pro který byla zřízena.

Hlava IV v tomto zákoně upravovala orgány nadace – správní radu, dozorčí radu a revizora.

Statutárním orgánem nadace byla správní rada (§ 10), která spravovala majetek, řídila činnost a rozhodovala o všech záležitostech. Další činnosti, které správní rada vykonávala podle zákona o nadacích a nadačních fondech mohly být například:

- vydávání statutu a rozhodování o změnách,
- schvalování rozpočtu,
- schvalování roční účetní závěrky,
- volit nové členy,
- stanovit výši odměn za výkon funkce člena správní rady, dozorčí rady a revizora,
- rozhodovat o zvýšení či snížení nadačního jmění.

Správní rada musela mít nejméně tři členy, kteří byli fyzickou osobou. Funkční období bylo na tři roky.

Dalším orgánem byla dozorčí rada, která měla kontrolní funkci. Dozorčí rada musela být zřízena, pokud nadační jmění bylo vyšší než 5 000 000 Kč. Její činnost spočívala zejména v:

- kontrole plnění podmínek stanovených pro poskytování nadačních příspěvků,
- přezkoumávání roční účetní závěrky a výroční zprávy,
- upozorňování správní rady na zjištěné nedostatky,
- nahlížení do účetních knih a jiných dokladů.

Posledním členem byl revizor, který měl své uplatnění v případě, že není zřízena dozorčí rada.

Použití majetku bylo upraveno v § 21, který říkal, že majetek nadace smí být použit pouze v souladu s účelem a podmínkami stanovenými v nadační listině nebo statutu. Náklady související se správou nadace se musely vést odděleně od nadačních příspěvků. Tyto náklady zahrnují zejména náklady na udržení a zhodnocení majetku nadace a propagaci účelu. Členům orgánů nadace nelze poskytnout nadační příspěvek.

V § 23 bylo definováno, že nadace nesmí vlastním jménem podnikat, s výjimkou:

- pronájmu nemovitostí,
- pořádání loterií, tombol,
- kulturních, společenských, sportovních a vzdělávacích akcí.

Zákon o nadacích a nadačních fondech v § 24 a § 25 také upravoval účetnictví a výroční zprávu. Účetnictví se vedlo podle zvláštních předpisů. Roční účetní závěrka musela být ověřena auditorem. Dále nadace musela vypracovat výroční zprávu ve lhůtě, kterou stanovila správní rada, popřípadě statut nadace, nejpozději však do 6 měsíců po skončení hodnoceného období. Každý měl právo do výroční zprávy nahlížet a činit z ní opisy a výpisy.

2.5.2 Nadace podle nového občanského zákoníku

Nový občanský zákoník, platný od 1. 1. 2014, řadí nadace a nadační fond mezi fundace. V NOZ § 303 jej charakterizuje takto: „*Fundace je právnická osoba vytvořená majetkem vyčleněným k určitému účelu. Její činnost se váže na účel, k němuž byla zřízena.*“

V NOZ v § 306 se nadace definuje následovně: „*Zakladatel zakládá nadaci k trvalé službě společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Účel nadace může být veřejně prospěšný, spočívá-li v podpoře obecného blaha, i dobročinný, spočívá-li v podpoře určitého okruhu osob určených jednotlivě či jinak. Zakazuje se založit nadaci za účelem podpory politických stran a hnutí nebo jiné účasti na jejich činnosti. Zakazuje se založit nadaci sloužící výlučně*

výdělečným cílům. Plní-li nadace zakázaný účel, soud ji i bez návrhu zruší a nařídí její likvidaci.“

Nadace může podnikat, jen v případě, pokud podnikání představuje vedlejší činnost a výtěžek slouží k podpoře jejího účelu, ale naopak podnikat nesmí, pokud to zakladatel v nadační listině zakázal.

Občanský zákoník dále upravuje: založení, statut, vznik, změnu sídla nadace, změnu nadační listiny, zvláštní ustanovení o změně účelu nadace, vklad do nadace, majetek nadace a nadační kapitál, zvýšení a snížení nadačního kapitálu, společná ustanovení, přidružený fond, nadační příspěvek, náklady správy, výroční zprávu, správní radu, dozorčí radu, revizora, zrušení nadace s likvidací, přeměna nadace, změna právní formy nadace na nadační fond.

Podle NOZ § 309 se nadace zakládá nadační listinou (pořizuje jedna nebo více osob), kterou může být zakládací listina nebo pořízení pro případ smrti. Nadační listina musí mít formu veřejné listiny. V § 310 se uvádí, co musí listina obsahovat: název, sídlo nadace, jméno zakladatele a jeho bydliště, vymezení účelu, pro který se nadace zakládá, údaj o výši vkladu a nadačního kapitálu, počet členů správní rady, správce vkladů atd. Pokud se jedná o založení nadace pořízením pro případ smrti podle § 311 NOZ se do nadace vnáší vklad povoláním nadace za dědice.

Dle § 314 statut nadace upravuje způsob jednání orgánů nadace a podmínky pro poskytování nadačních příspěvků. Pokud se statut nevydá společně s nadační listinou, vydá se po předchozím souhlasu dozorčí rady do jednoho měsíce ode dne vzniku nadace. Uveřejní se uložení do sbírky listin, kde do něj může každý nahlížet a vytvářet si výpisy a kopie.

Nadace vzniká podle § 315 NOZ dnem zápisu do veřejného rejstříku. Návrh na zápis podává zakladatel, popř. správní rada.

Nadační jistina a ostatní majetek tvoří majetek nadace, přičemž nadační jistina musí mít celkovou hodnotu alespoň 500 000 Kč. Peněžní vyjádření nadační jistiny je nadační kapitál, který se zapisuje do veřejného rejstříku (§ 335 - § 337).

Pokud v předchozím účetním období dosáhne nadační kapitál nebo obrat nadace alespoň 5 mil. Kč, musí se řádná, mimořádná a konsolidovaná účetní závěrka nechat ověřit auditorem, podle § 341.

Zvýšení nadačního kapitálu je možné podle § 342, pokud nebudou použity vlastní zdroje, které jsou účelově vázány. Snížení nadačního kapitálu není možné, pokud se nadační kapitál sníží pod částku 500 000 Kč. O každém rozhodnutí rozhoduje správní rada po předchozím souhlasu dozorčí rady. Podle § 348 zvýšení či snížení kapitálu nabývá účinnosti dnem zápisu do veřejného rejstříku.

Podle § 353 nesmí nadace poskytnout nadační příspěvek osobě, která je členem jejího orgánu, je jejím zaměstnancem nebo osobou blízkou.

Výroční zpráva (§ 358) se sestavuje do konce 6. měsíce od uplynutí předcházejícího účetního období. Měla by obsahovat účetní závěrku a přehled o činnostech nadace vč. zhodnocení. Ve výroční zprávě se uvádí alespoň: přehled o majetku a závazcích, přehled o tom, jak byl majetek nadace použit, přehled o osobách, které poskytly dar v hodnotě vyšší než 10 000 Kč, nebo osobám, kterým byl poskytnut dar v hodnotě vyšší než 10 000 Kč, zhodnocení účetní závěrky a zprávu auditora, je-li povinna mít účetní závěrku ověřenou auditorem. Jestli-že si dárci nepřeje být ve výroční zprávě zveřejněn, nadace by mu měla vyhovět. Ale je-li nadační příspěvek vyšší než 10 000 Kč, může zažádat o zachování anonymity jen osoba, která dostala příspěvek z humanitárních důvodů.

Nadace zveřejňují výroční zprávu do 30 dnů od jejího schválení správní radou a zpřístupní ji také ve svém sídle. Každý může ve veřejném rejstříku do výroční zprávy nahlížet a činit z ní výpisy. Stejně pravidlo také platí v sídle nadace (§ 360, § 361).

Orgány nadace upravuje NOZ § 362 - § 375, což představuje správní rada, dozorčí rada a revizor. Správní rada je statutárním orgánem a musí mít alespoň 3 členy, jejich funkční období je pětileté (pokud nadační listina neurčí jinak), lze volit členy opakovaně. Dozorčí rada má funkci kontrolního a revizního orgánu nadace, musí mít minimálně 3 členy. Dozorčí rada musí být zřízena, pokud nadační kapitál dosahuje výše alespoň 5 mil. Kč. Musí dohlížet, zda správní rada vykonává působnost ve shodě se statutem a nadační listinou, upozorňuje na zjištěné nedostatky a podává návrh na jejich odstranění. Pokud není zřízena dozorčí rada vykonává její působnost revizor (může být i PO).

Pokud bylo dosaženo účelu, pro který byla nadace založena, nadace se zruší a správní rada zvolí likvidátora. Také soud může zrušit nadaci v případě, že nadace dělá zakázanou činnost, závažně nebo opakovaně porušuje zákon, neposkytl nadační příspěvek déle než dva roky (§ 376, § 377).

Podle § 392 NOZ nadace může změnit právní formu na nadační fond, pokud to nadační listina výslovně připustí, a to za podmínky, že došlo ke snížení hodnoty nadační jistiny pod 500 000 Kč na dobu nikoli přechodnou. Toto rozhodnutí vyžaduje formu veřejné listiny a nabývá účinnosti dnem zápisu do veřejného rejstříku.

Zásadní rozdíl mezi nadací a nadačním fondem je v tom, že nadace představuje účelové sdružení majetku, zakládá se za určitým účelem, kterým může být jak obecně prospěšný, tak i dobročinný. Nadační fond lze charakterizovat dle § 394 NOZ, jako nezávislý subjekt finanční povahy založený k účelu užitečnému společensky nebo hospodářsky. Účelem také může být podpora veřejně prospěšných aktivit. U nadačního fondu se nepočítá s jeho dlouhodobou existencí a byl zaveden jako alternativa k nadacím. Je běžné, že finanční prostředky se časem spotřebují pro daný účel a tím nadační fond zanikne. Nadační fond nemá na rozdíl od nadace stanovenou minimální hodnotu vkladu, nemá nadační kapitál ani nadační jistinu. Nadační fond se může transformovat na nadaci, pokud to připouští zakladatelská listina, a naopak. Nejzásadnější rozdíly jsou uvedeny v tabulce 2.7.

Tab. 2.7 Rozdíl mezi nadací a nadačním fondem

Kritérium	Nadace	Nadační fond
Délka trvání	Nadace se zakládá k trvalé službě společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu.	Nadační fond se zakládá k stejnému účelu jako nadace, ale fondy jsou považovány za útvar dočasného charakteru.
Vklad	Je-li vklad nepeněžitý, musí splňovat předpoklad trvalého výnosu.	Předmět vkladu nemusí splňovat předpoklad trvalého výnosu.
Majetek	Majetek nadace tvoří nadační jistina, alespoň 500 000 Kč a ostatní majetek.	Nadační fond nevytváří nadační jistinu ani nadační kapitál

Zdroj: vlastní zpracování dle dokumentu Fóra dárců, (2013)¹¹

¹¹ [www.donorsforum.cz/pages/serve.php?file=1372261250_0_pruvodce-obcanskym-zakonikem-pro-nadace-a-nadacni-fondy_fd-\(5\).pdf](http://www.donorsforum.cz/pages/serve.php?file=1372261250_0_pruvodce-obcanskym-zakonikem-pro-nadace-a-nadacni-fondy_fd-(5).pdf)

2.5.3 Komparace zákona před rokem 2014 a po roce 2014

V následující tabulce 2.8 je srovnání mezi zákonem o nadacích a nadačních fondech a novým občanským zákoníkem podle kritérií: poslání, účel, vznik, založení, zánik, jmění, podnikání, nadační příspěvek, náklady na správu, audit účetní závěrky, náležitosti výroční zprávy a dozorčí rada.

Tab. 2.8 Komparace zákona před rokem 2014 a po roce 2014

Kritérium	Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
Poslání, cíl, účel	Nadace jsou účelová sdružení majetku pro dosahování obecně prospěšných cílů.	Zakladatel zakládá nadaci k trvalé službě společensky nebo hospodářský užitečného účelu. Účel nadace může být veřejně prospěšný.
Vznik	Den zápisu do rejstříku, uloženého u rejstříkového soudu.	Den zápisu do veřejného rejstříku.
Založení	Písemná smlouva, zakládací listina, závěť.	Nadační listina, kterou může být zakládací listina nebo pořízení pro případ smrti.
Zánik	Den výmazu z rejstříku.	Výmaz z veřejného rejstříku.
Jmění	Nadační jmění musí být vyšší než 500 000 Kč.	Nadační jistina musí mít celkovou hodnotu alespoň 500 000 Kč.
Podnikání	Nadace nesmí vlastním jménem podnikat.	Nadace může podnikat, pokud se jedná o vedlejší činnost.
Nadační příspěvek	Nelze poskytnou členům orgánů.	Nelze poskytnou členům orgánů, zaměstnancům nebo osobě jim blízké.
Náklady na správu	Omezení nákladů na správu je součástí statutu a musí se vést odděleně od nadačních příspěvků.	Musí se vést odděleně od nadačních příspěvků.
Audit účetní závěrky	Povinnost auditu vždy.	Povinnost auditu, v případě, že nadační kapitál nebo obrát za účetní období je vyšší než 5 mil Kč, nebo se rozhoduje o zvýšení a snížení nadačního kapitálu.
Náležitosti výroční zprávy	Povinnost uložení výroční zprávy u rejstříkového soudu.	Povinnost uložení výroční zprávy ve veřejném rejstříku a v sídle.
Dozorčí rada	Zřizuje se, pokud nadační jmění je vyšší než 5 mil Kč.	Zřizuje se, pokud nadační kapitál je vyšší než 5 mil Kč.

Zdroj: vlastní zpracování dle příslušných zákonů

Největší změnou před a po roce 2014 můžeme najít u podnikání nadace. V zákoně o nadacích a nadačních fondech bylo definováno, že nadace nesmí podnikat vlastním jménem, s výjimkou pronájmu nemovitostí, pořádání loterií a kulturních akcí. Platností nového občanského zákoníku nadace mohou podnikat, ale pouze v případě, že se jedná o vedlejší činnost. Další velkou změnou je ověření účetní závěrky auditorem. Před rokem 2014 byla povinnost auditu vždy, poté co nabyl v platnost zákon č. 89/2012 Sb. se podmínky změnily. Povinnost ověření ÚZ auditorem je za předpokladu, že se nadační kapitál nebo obrat zvýší nad 5 mil Kč nebo nadace se rozhoduje o zvýšení (popř. snížení) nadačního kapitálu (NOZ, § 341).

Méně výraznou změnou byl vznik a zánik nadace. Nyní nadace vzniká zapsáním do veřejného rejstříku a zaniká výmazem veřejného rejstříku. Nadační příspěvek byl konkretizován tak, že se nedá poskytnout zaměstnancům a ani osobám blízkým členům orgánů. Poslední úprava spočívá v tom, že výroční zpráva musí být uložena ve veřejném rejstříku i v sídle nadace, kde do ní může kdokoliv nahlížet.

2.6 Povinnosti nadací

První povinností, kterou by měla nadace dodržet je, že sestaví účetní závěrku k rozvahovému dni, nebo ke dni, ke kterému se uzavírají účetní knihy a musí následovat její schválení správní radou.

Dle zákona o účetnictví § 18 účetní závěrku tvoří rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha. Příloha vysvětluje a doplňuje informace obsažené v rozvaze a VZZ. Účetní jednotky sestavují účetní závěrku v plném nebo zkráceném rozsahu. Nestanoví-li tento zákon jinak, ve zkráceném rozsahu mohou sestavit ÚZ právě ty účetní jednotky, které nejsou povinny mít ÚZ ověřenou auditorem.

Může následovat ověření účetní závěrky auditorem. Nadace má povinnost mít účetní závěrku a výroční zprávu ověřenou auditorem, pokud nadační kapitál nebo obrat převyšují částku 5 mil Kč, anebo se rozhoduje o zvýšení či snížení nadačního kapitálu nebo o přeměně nadace dle NOZ.

Podle zákona o účetnictví, § 20, je povinnost auditu vždy, pokud je velkou nebo střední účetní jednotkou. Také v případě, pokud malé účetní jednotky překročí nebo již dosáhly k rozvahovému dni účetního období, za nějž se účetní závěrka ověřuje a období bezprostředně předcházejícího, alespoň dvě z uvedených kritérií z § 20c:

- aktiva vyšší než 40 mil. Kč,
- roční úhrn čistého obrátu vyšší než 80 mil. Kč,
- průměrný počet zaměstnanců vyšší než 50.

S příchodem nového občanského zákoníku platí, že auditor bude vydávat jednu zprávu auditora o ověření účetní závěrky i výroční zprávy, nebude již možné vydat tyto zprávy oddělně.

„Účetní jednotky, které mají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, jsou povinny vyhotovit výroční zprávu, jejímž účelem je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji jejich výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení,“ dle zákona o účetnictví § 21.

Dle nového občanského zákoníku § 358 *„Nadace sestaví výroční zprávu do konce šestého měsíce od uplynutí předcházejícího účetního období“.*

2.6.1 Důsledky porušení povinností

Důsledky porušení povinnosti nezaložení povinných výkazu do sbírky listin jsou ustanoveny v zákoně o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, § 72, *„Zapsaná osoba předloží bez zbytečného odkladu od vzniku rozhodné skutečnosti rejstříkovému soudu listiny zakládající do sbírky listin. Rozhodnutí soudu, která se ukládají do sbírky listin, založí rejstříkový soud. Jestliže je určitý údaj zapsán ve veřejném rejstříku, avšak ve sbírce listin není uložena odpovídající listina, poznamená rejstříkový soud tuto skutečnost do sbírky listin a vyzve zapsanou osobu, aby listinu bez zbytečného odkladu předložila.“*

Dle stejného zákona, § 104, předseda senátu může uložit pořádkovou pokutu zapsané osobě také v případě neuposlechnutí výzvy rejstříkového soudu, aby mu sdělila skutečnosti nebo předložila listiny potřebné k rozhodnutí řízení zahájeném bez návrhu nebo aby mu předložila listiny, které podle tohoto nebo jiného zákona mají být založeny do sbírky listin. Pořádková pokuta lze takto uložit až do výše 100 000 Kč.

Porušením povinnosti řádně založit účetní závěrku do sbírky listin se účetní jednotka může dopustit správního deliktu dle zákona o účetnictví. Zákon zde rozlišuje přestupky účetních jednotek, které nejsou podnikatelem a ostatních účetních jednotek. Dle § 37 odst. 1 zákona o účetnictví se účetní jednotka dopustí přestupku tím, že nezveřejní účetní závěrku či výroční zprávu podle § 21 stejného zákona. Následkem je pokuta až do výše 3 % hodnoty aktiv celkem.

3 Analýza dat zveřejňovaných ve veřejném rejstříku

3.1 Transparentnost

Zahraniční zdroj uvádí, že transparentnost v obchodní či správní oblasti znamená poctivost nebo otevřenost. Právě tato poctivost, otevřenost a také odpovědnost, jsou obecně považovány za hlavní pilíře dobrého řízení společnosti. Transparentnost také můžeme považovat za kvalitu, kterou lze snadno vidět.¹²

Transparentní jednání organizace je takové, kdy organizace informuje veřejnost (tedy kohokoliv) o vlastní činnosti – o její podstatě, průběhu, výsledcích a využití zdrojů. Výsledkem transparentního jednání jsou vztahy organizace a jejího okolí založené na důvěře. Schopnosti a možnosti okolí zpracovat a vyhodnotit informace o jednání organizace jsou omezené, proto považujeme za transparentní jen organizace, které uvedené informace samy zveřejňují, aby je měli uživatelé v okamžiku potřeby k dispozici.

Organizace si zvolí postupy, které umožní nejdostupnějším způsobem zveřejnění nejdůležitějších dokumentů. Zákon ukládá nadacím zasílat je v elektronické podobě do veřejného rejstříku (viz. kapitola 3). Z pohledu uživatele je vhodné tyto informace také vkládat na vlastní webové stránky organizace (viz. kapitola 4).¹³

Historie transparentnosti

Po roce 1989 nebylo hledisko transparentnosti nestátních neziskových organizací bráno příliš vážně, a to z několika důvodů:

- obavy ze zasahování státu do činnosti neziskových organizací, které mají být nezávislé,
- neznalost práva týkajícího se problematiky těchto organizací,
- nedostatek zájmu o neziskové organizace jako takové.

Nově přijatými zákony začaly být nestátní neziskové organizace státem regulovány zákonem o nadacích z roku 1997. Tento právní předpis způsobil, že z tisíců nadačních subjektů zůstalo pouze 150. Od tohoto roku se začal stát (prostřednictvím rady vlády pro nestátní neziskové organizace) opětovně zabývat potřebami NNO, zejména v oblasti legislativy, což má za následek zpřesňování některých požadavků v oblasti transparentnosti. Následně přešlo sledování transparentnosti z úrovně státu na úroveň jednotlivých krajů, což byl pozitivní krok,

¹² <http://whatis.techtarget.com/definition/transparency>

¹³ www.mvcr.cz/soubor/studie-stransky-pdf.aspx

neboť práci neziskových organizací bylo možné lépe monitorovat. Vstup ČR do EU znamenal další nároky na zvýšenou transparentnost. Organizace žádající financování svých aktivit z fondů, musely naplnit řadu pravidel týkajících se mj. transparentnosti:

- předkládání výročních zpráv nebo zpráv o činnosti,
- vedení podvojného účetnictví (dříve byla velmi oblíbená daňová evidence),
- ověření účetní závěrky,
- prospěšnost vůči místu nebo regionu působnosti aj.

3.2 Povinnost zveřejňování listin dle zákonů

Každá nadace by se měla řídit především těmito zákony, ze kterých vyplývají jejich povinnosti:

- občanský zákoník,
- zákon o účetnictví,
- zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

3.2.1 Občanský zákoník

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, platný od roku 2014 charakterizuje nadaci jako založení trvalé služby společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu (viz. kapitola 2.5.2).

Mezi povinné zveřejňované listiny dle občanského zákoníku patří:

- nadační listina dle § 309,
- statut nadace dle § 314,

„Nadace výroční zprávu uveřejní do třiceti dnů od jejího schválení správní radou a zpřístupní ji také ve svém sídle. Není-li nadace zřízena jako veřejně prospěšná, postačí zpřístupnit výroční zprávu v jejím sídle“ dle § 360.

„Výroční zpráva obsahuje účetní závěrku a přehled o veškeré činnosti nadace včetně zhodnocení této činnosti. Ve výroční zprávě nadace uvede alespoň:

- a) přehled o vlastním majetku a závazcích,*
- b) u jednotlivých nadačních darů přehled o osobách, které poskytly nadační dar v hodnotě vyšší než 10 000 Kč,*
- c) přehled o tom, jak byl majetek nadace použit,*

d) přehled o osobách, kterým byl poskytnut nadační příspěvek v hodnotě vyšší než 10 000 Kč,

e) zhodnocení, zda nadace při svém hospodaření dodržela pravidla pro poskytování nadačních příspěvků podle § 353 až 356, a přehled nákladů na vlastní správu a

f) zhodnocení základních údajů roční účetní závěrky a zprávu auditora, je-li nadace povinna mít účetní závěrku ověřenou auditorem.“ dle § 358.

Nadace nemá povinnost dle občanského zákoníku zveřejňovat tyto kritéria:

- náklady na správu,
- odměny členům orgánů.

Zakladatelé také museli přizpůsobit nadační listinu novému občanskému zákoníku, a to ve lhůtě dvou let, tj. do 1.1.2016.

3.2.2 Zákon o účetnictví

Od začátku roku 2016 k novému občanskému zákoníku přibyla nová úprava v **zákoně č. 563/1991 Sb. o účetnictví**. Nejvýraznější změnou zákona o účetnictví je nová kategorizace účetních jednotek a povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem. Podle přechodných ustanovení se tato pravidla použijí až na účetní období, které započalo od 1.1.2016.¹⁴

Od roku 2016 zákon o účetnictví, § 1b, definuje účetní jednotky, které jsou nově rozděleny do jednotlivých kategorií:

- mikro účetní jednotka,
- malá účetní jednotka,
- střední účetní jednotka,
- velká účetní jednotka.

Hodnotící kritéria dle § 1d zákona o účetnictví jsou následující:

- hodnota aktiv – rozumí se tím aktiva celkem, tj. úhrn aktiv zjištěný z rozvahy v ocenění neupraveném o rezervy, opravné položky a odpisy majetku,
- roční úhrn čistého obrátu – rozumí se tím výše výnosů snižovaná o prodejní slevy, dělená počtem započatých měsíců, po kterém trvalo účetní období a vynásobená 12,

¹⁴ <http://www.22hlav.cz/povinnost-audit-u-zverejnovani-u-nestatic-n-ziskovych-organizaci-od-112016>

- průměrný počet zaměstnanců – rozumí se tím přepočtený evidenční počet zaměstnanců podle metodiky Českého statistického úřadu.

Hraniční hodnoty pro kategorizaci účetních jednotek jsou upraveny v následující tabulce 3.1

Tab. 3.1 Kategorizace účetních jednotek

Účetní jednotka	Mikro	Malá	Střední	Velká
Podmínka	Nepřekračuje alespoň dvě z kritérií	Nepřekračuje alespoň dvě z kritérií	Nepřekračuje alespoň dvě z kritérií	Překračuje alespoň dvě z kritérií
Aktiva	9 mil. Kč	100 mil. Kč	500 mil. Kč	500 mil. Kč
Obrat	18 mil. Kč	200 mil. Kč	1 000 mil. Kč	1 000 mil. Kč
Počet zaměstnanců	10	50	250	250

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona o účetnictví

Podle ustanovení § 21a odst. 1 zákona o účetnictví „Účetní jednotky, které mají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, zveřejní účetní závěrku i výroční zprávu po jejich ověření auditorem a po schválení k tomu příslušným orgánem podle zvláštních právních předpisů do 30 dnů od splnění obou uvedených podmínek, pokud zvláštní právní předpisy nestanoví jinak, nejpozději však do 12 měsíců od rozvahového dne zveřejňované účetní závěrky bez ohledu na to, zda byly tyto účetní záznamy uvedeným způsobem schváleny.“

Dle § 21a odst. 4 účetní jednotky zapsané do veřejného rejstříku zveřejňují účetní závěrku a výroční zprávu jejich uložení do sbírky listin nejpozději v době stanovené dle předchozího odstavce, přitom účetní závěrka může být uložena jako součást výroční zprávy. Povinnost zveřejnění uvedených účetních záznamů podle zákona o účetnictví, účetní jednotka splnila okamžikem jejich předání rejstříkovému soudu.

Zákon o účetnictví současně zakotvuje možnost nezaložit do sbírky listin celou účetní závěrku, ale jen rozvahu a výroční zprávu, v případě že se jedná o malou účetní jednotku, která nemá povinnost auditu.

Není povinností výroční zprávu a účetní závěrku zveřejňovat dohromady, můžou být vloženy odděleně.

V následující tabulce 3.2 je přehled co musí účetní jednotky sestavovat a následně zveřejnit dle zákona o účetnictví.

Tab. 3.2 Souhrnné údaje o zveřejňování dle zákona o účetnictví

Účetní jednotka	Mikro	Malá	Střední	Velká
Rozsah sestavení účetní závěrka	Není povinnost zveřejňovat v účetní závěrce VZZ	Není povinnost zveřejňovat v účetní závěrce VZZ, pokud nemají povinnost auditu	Plný rozsah	Plný rozsah
Výkazy účetní závěrky	<ul style="list-style-type: none"> rozvaha VZZ příloha 	<ul style="list-style-type: none"> rozvaha VZZ příloha 	<ul style="list-style-type: none"> rozvaha VZZ příloha přehled o peněžních tocích přehled o změnách vlastního kapitálu 	<ul style="list-style-type: none"> rozvaha VZZ příloha přehled o peněžních tocích přehled o změnách vlastního kapitálu
Povinnost mít ověřenou závěrku auditorem	Nemají povinnost	Při dosažení dvou kritérií ¹⁵	Vždy	Vždy
Sestavení výroční zpráva	Nemají povinnost	Ano, pokud má povinnost auditu	Vždy	Vždy

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona o účetnictví

3.2.3 Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

Dalším zákonem, ze kterého nadacím vyplývají povinnosti je **zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob**, jehož účinnost nastala také začátkem roku 2014. Podle § 1 tohoto zákona se veřejným rejstříkem rozumí spolkový rejstřík, nadační rejstřík, rejstřík ústavů, obchodní rejstřík atd. Do veřejného rejstříku se zapisují zákonem stanovené údaje právnických a fyzických osob. Veřejný rejstřík je informačním systémem veřejné správy a je veden v elektronické podobě.

¹⁵ dle § 20c zákona o účetnictví

Podle § 31 se do nadačního rejstříku zapisují nadace a nadační fondy. Doplňující skutečnosti zapisované do nadačního rejstříku dle § 34:

- „a) výše nadačního kapitálu, je-li podle jiného zákona povinně vytvářen,*
- b) výše vkladu každého zakladatele, je-li podle občanského zákoníku vyžadován zápis těchto osob do nadačního rejstříku, a rozsah splnění vkladové povinnosti,*
- c) omezení určená dárce pro nakládání s jeho darem.“*

Podle § 66 mezi povinné náležitosti do sbírky listin veřejného rejstříku patří:

- zakladatelské právní jednání právnických osob,
- statut nadace,
- rozhodnutí o volbě nebo jmenování, odvolání nebo doklad o jiném ukončení funkce osob, které jsou členem statutárního orgánu,
- výroční zpráva, která obsahuje účetní závěrku a zprávu auditora o ověření účetní závěrky.

Dále dle § 67 *„Do sbírky listin se spolu s účetní závěrkou nebo výroční zprávou ukládá návrh rozdělení zisku nebo vypořádání ztráty a jejich konečná podoba, nejsou-li součástí účetní závěrky.“*

Na základě komparace zákonů uvedených v přechozí části, lze učinit závěr, že požadavky na transparentnost nadací jsou obsahem více zákonů a podmínky jsou v některých případech odlišné.

3.3 Analýza transparentnosti nadací ve sbírce listin

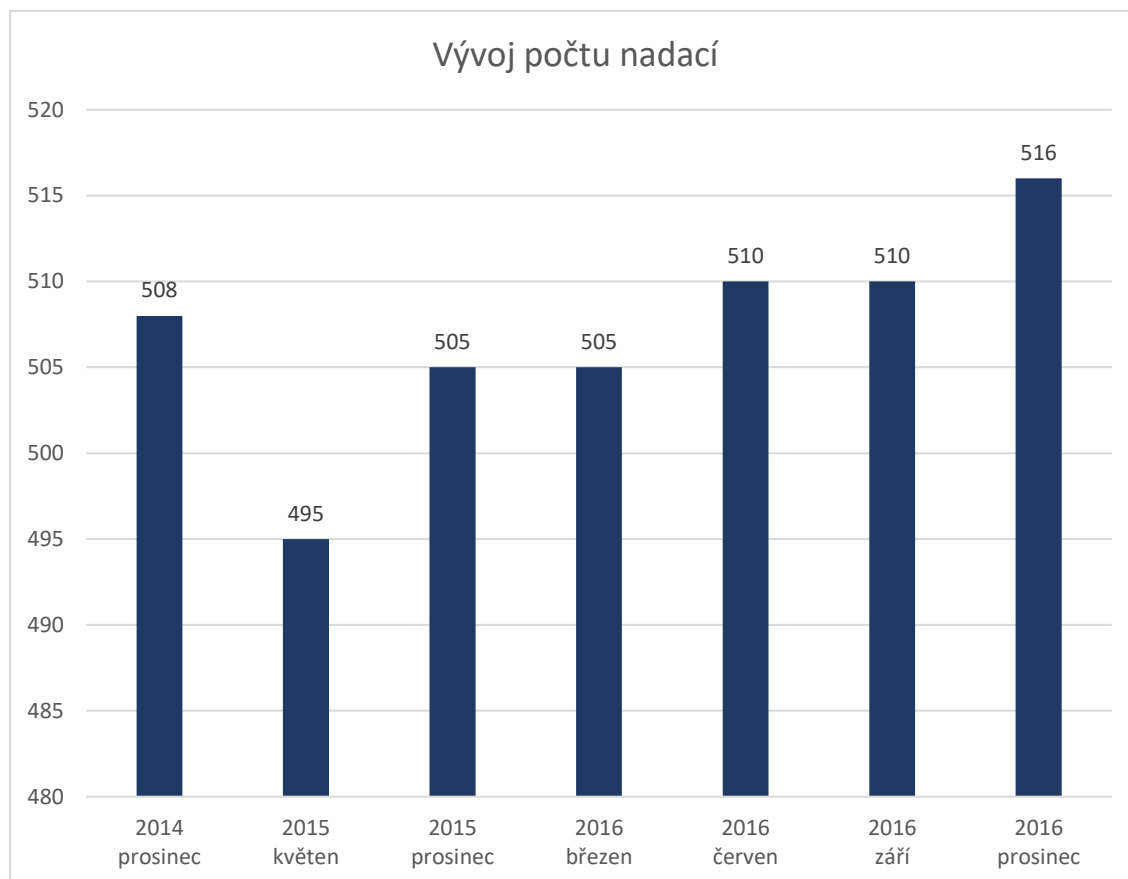
Analýza transparentnosti v této části bakalářské práce je zaměřena na data uložena do sbírky listin veřejného rejstříku. Analýze je podrobena 70 náhodně vybraných nadací¹⁶, 5 nadací z každého kraje vč. Prahy. Rozbor je zaměřen na dvě účetní období - 2014 a 2015.

Z tohoto vybraného vzorku 70 nadací, bylo 41 nadací založeno před rokem 2000, po tomto roce bylo založeno 29 nadací a z toho 1 nadace v roce 2014.

¹⁶ V příloze č. 1 je uveden tento seznam nadací, včetně sídla a data založení nadace

Jelikož Český statistický úřad nedává možnost široké veřejnosti se z těchto stránek dozvědět statistiku počtu nadací a dalších neziskových organizací, data jsou získaná z internetového webu neziskovky.cz, avšak tato stránka získala údaje právě z ČSÚ. V grafu 3.1 je znázorněn vývoj počtu nadací od prosince roku 2014 až do prosince 2016.

Graf 3.1 Vývoj počtu nadací

Zdroj: vlastní zpracování dle statistiky Neziskovy.cz¹⁷

Z grafu je patné, že v roce 2014 byl celkový počet nadací 508, z toho vyplývá, že pokud budeme analyzovat 70 nadací, tak v rámci celé České republiky je to právě 13,8 % nadací. V dalším roce je počet nadací 505, tudíž analyzujeme vzorek 13,9 % nadací.

¹⁷

http://www.neziskovky.cz/data/Statistika%20po%20C4%8Dtu%20nest%C3%A1tn%C3%ADch%20neziskov%C3%BDch%20organizac%C3%AD%202014_2016_prosinec%202016txt16356.pdf

Kritéria a otázky zkoumané části analýzy ve veřejném rejstříku byla následující:

- první otázkou bylo, zda nadace zveřejňují nadační listinu, která je právním dokumentem mající formu notářského zápisu a statut, který představuje základní právní dokument a organizační řád¹⁸,
- dalším kritériem bylo, zda je ve veřejném rejstříku zveřejněna výroční zpráva, která by měla zobrazovat informace o sobě samé, o vykonávaných činnostech a hospodaření nadace za určité období, zkrátka by měla ukázat přehled co se za konkrétní období u nadace událo,
- také jedna z otázek analýzy byla, zda výroční zpráva obsahuje účetní závěrku nebo je vložena samostatně do sbírky listin, či jsou tyto dokumenty finančního prostředí, tedy účetní výkazy (rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha) vůbec vloženy,
- poté se analýza zaměřila, zda je součástí výroční zprávy výrok auditora, který je povinný pouze za určitých podmínek,
- další z otázek byla, zda nadace zveřejňuje ve sbírce listin (nejčastěji ve výroční zprávě) jmenný seznam dárců nebo jaká výše jim byla darovaná,
- následující oblast analýzy je zaměřena na to, jestli jsou zveřejněny náklady na správu, které mohou obsahovat např. náklady na provoz organizace,
- posledním kritériem je, zda součástí výroční zprávy je uvedena částka odměn poskytnutým členům orgánů nebo zda se jedná o čestnou funkci.

Dle různých zákonů není povinností zveřejňovat:

- náklady na správu,
- odměny statutárních orgánů.

3.4 Výsledky analýzy transparentnosti ve veřejném rejstříku

Tato podkapitola je zaměřena na výsledky analýzy transparentnosti ze vzorku 70 nadací v rámci celé České republiky (viz. tabulka 3.3 na následující straně.). Srovnávaná hlediska jsou porovnávána v rámci účetního období 2014 a 2015.

¹⁸ V příloze č. 2 je ukázka, jak vypadá nadační listina a v příloze č. 3 je ukázka statutu

Tab. 3.3 Analýza zveřejňování informací ve sbírce listin

Srovnávané hledisko	2014				2015			
	ANO		NE		ANO		NE	
	Počet nadací	Podíl	Počet nadací	Podíl	Počet nadací	Podíl	Počet nadací	Podíl
Statut	55	79 %	15	21 %	55	79 %	15	21 %
Nadační listina	47	67 %	23	33 %	47	67 %	23	33 %
Výroční zpráva	37	53 %	33	47 %	33	47 %	37	53 %
Rozvaha	42	60 %	28	40 %	39	56 %	31	44 %
VZZ	42	60 %	28	40 %	39	56 %	31	44 %
Příloha	33	47 %	37	53 %	34	49 %	36	51 %
Výrok auditora	29	41 %	41	59 %	24	34 %	46	66 %
Dárci	28	40 %	42	60 %	27	39 %	43	61 %
Není povinnost zveřejňovat:								
Náklady na správu	25	36 %	45	64 %	20	29 %	50	71 %
Odměny orgánů	18	26 %	52	74 %	11	16 %	59	84 %

Zdroj: vlastní zpracování

Prvním sledovaným hlediskem bylo zveřejňování statutu, které bylo v obou sledovaných obdobích stejné, tedy 55 nadací ze 70, tj. 79 %. Nadační listina byla do sbírky listin veřejného rejstříku vložena v 47 případech, tj. 67 %. Je zřejmé, že v roce 2014 i 2015 je toto číslo stejné, neboť statut a nadační listina se vkládá při založení nadace. Ale příchodem nového občanského zákoníku museli zakladatelé přizpůsobit nadační listinu tomuto zákonu.

Výroční zprávu za rok 2014 zveřejnilo 37 nadací ze 70, tj. 53 %. V následujícím roce ji zveřejnilo 33 nadací (47%). Co se týče finančních výkazů, konkrétně rozvahy a výkazu zisku a ztráty, byly zveřejněny v 42 případech (60%) za účetní rok 2014. Příloha byla do sbírky listin vložena 33 nadacemi, tedy v 47 %. V dalším období svou rozvahu a výkaz zisku a ztráty zveřejnilo 39 nadací, tj. 56 % ze sledovaného vzorku. Přílohu zveřejnilo 34 nadací (49 %).

Analýza se také zaměřila na to, zda výroční zpráva obsahuje účetní závěrku, nebo jestli jsou tyto výkazy vloženy do sbírky listin odděleně (viz. tab. 3.4). Za účetní období 2014 byla výroční zpráva včetně účetní závěrky vložena v 18 případech. Samostatná výroční zpráva byla zveřejněna v 19 případech a účetní závěrka ve 24 případech. V následujícím období jsou tyto

hodnoty mírně nižší. Výroční zpráva společně s účetní závěrkou je vložena 16 nadacemi, samostatně výroční zpráva 17 nadacemi a účetní závěrka ve 23 případech.

Tab. 3.4 Zveřejňování výroční zprávy a účetní závěrky

	2014	2015
Výroční zpráva vč. účetní závěrky	18	16
Samostatná výroční zpráva	19	17
Samostatná účetní závěrka	24	23

Zdroj: vlastní zpracování

Ověření účetní závěrky auditorem bylo zveřejněno 29 nadacemi (41 %) za rok 2014, a v dalším roce byl výrok auditora zveřejněn v 24 případech (34 %). Tato nízká čísla jsou zapříčiněna tím, že ve většině případů nadace nemají povinnost si účetní závěrku nechávat ověřit auditorem. Přesné podmínky jsou uvedeny v zákoně o účetnictví § 20. Dle získaných a zpracovaných údajů můžeme pouze předpokládat, jelikož podmínky se skládají ze tří kritérií, že povinnost ověření účetní závěrky auditorem vyplývá pouze jedné nadaci ze zkoumaného vzorku (viz. tab. 3.5). Je velice obtížné toto hledisko vyhodnotit, protože nadace téměř vůbec nezveřejňují počet zaměstnanců.

Tab. 3.5 Povinnost auditu

Rok	2014	2015
Aktiva vyšší jak 40 mil.	14	11
Obrat vyšší jak 80 mil.	1	1

Zdroj: vlastní zpracování

Posledním zveřejňovaným údajem, které by měla obsahovat výroční zpráva jsou informace o lidech, kteří darovali prostředky nadaci. V roce 2014 tento údaj zveřejnilo 28 nadací (40 %) a v roce 2015 27 nadací (39%). Aby tito dárci byli zveřejněni ve výroční zprávě, museli splnit podmínku, a to dar v hodnotě vyšší než 10 000 Kč.

Náklady na správu, které se nemusely povinně vkládat do výroční zprávy, respektive sbírky listin, zveřejnilo 25 nadací (tj. 36 %) a v dalším roce 20 nadací (tj. 29 %). Posledním nepovinným kritériem bylo zveřejňování odměn statutárních orgánů. Činilo tak 18 nadací, tj. 26 % za rok 2014 a 11 nadací (16 %) za rok 2015.

Mikro a malé účetní jednotky

Z analýzy můžeme pouze předpokládat, jelikož nemáme třetí kritérium (průměrný počet zaměstnanců), že mezi mikro účetní jednotky je zařazeno 5 nadací v roce 2014 a 5 nadací v roce 2015. Lze odhadovat, že podstatně více nadací splňuje podmínky pro malé účetní jednotky - 38 nadací a v roce 2015 34 nadací (viz. tab. 3.6). Obecně většinu nadací můžeme zařadit mezi mikro nebo malé účetní jednotky, ve výjimečných případech střední účetní jednotky.

Tab. 3.6 Kategorizace účetních jednotek

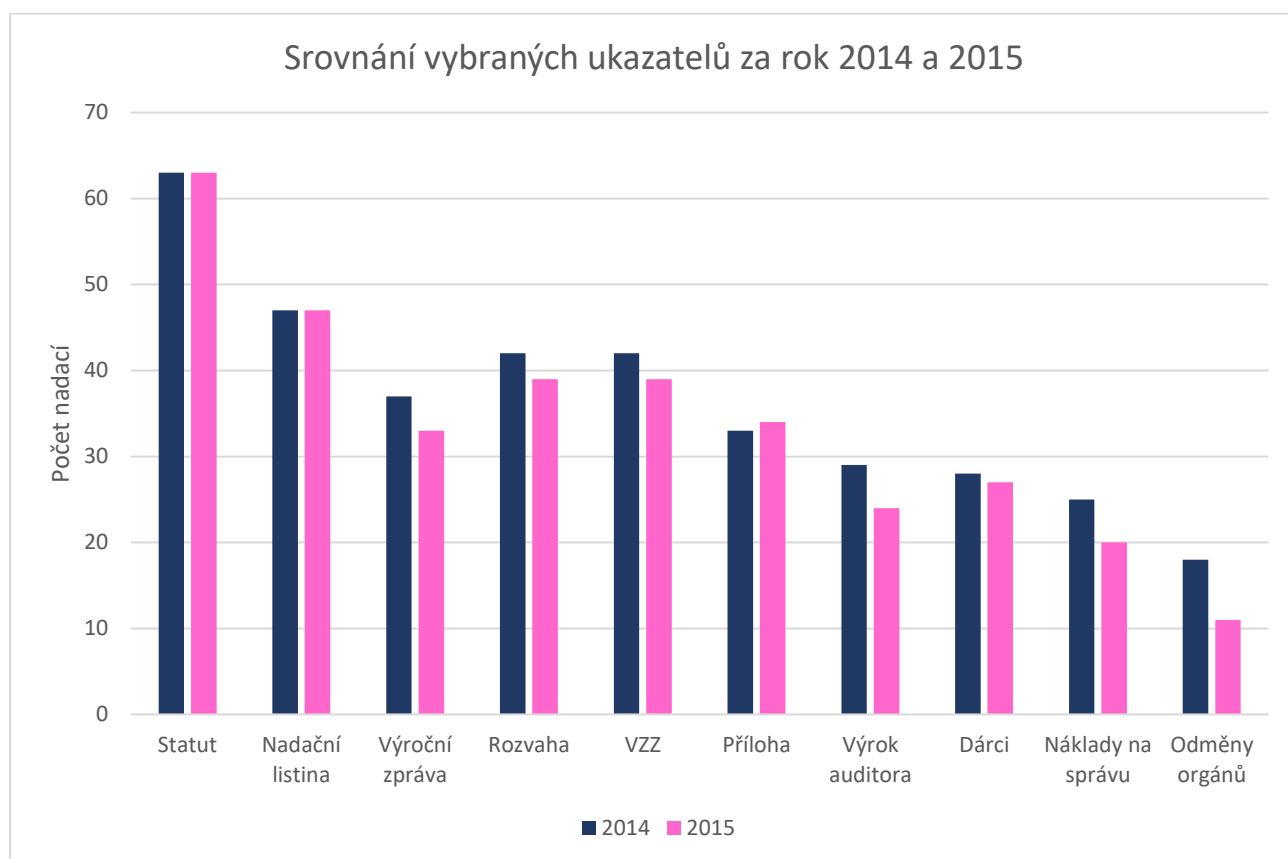
Účetní jednotka	Mikro		Malá	
	2014	2015	2014	2015
Aktiva do 9 mil. Kč	22	21	38	34
Obrat do 18 mil. Kč	5	5	42	34

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 3.3 můžeme vyčíst, jak se změnila transparentnost během období 2014–2015. Jestliže srovnáme toto období (viz graf 3.2) vidíme, že míra transparentnosti je v mnoha případech nižší než v předchozím roce. To je pravděpodobně zapříčiněno tím, že nadace, které nemají povinnost auditu, můžou zveřejnit účetní závěrku a výroční zprávu za účetní období 2015 uložení do sbírky listin nejpozději do 30.11.2017. Malé a mikro účetní jednotky, které nemají povinnost auditu, nemusejí zveřejnovat výkaz zisku a ztráty. Jejich povinností je zveřejnit pouze rozvahu a přílohu k účetní závěrce.¹⁹

¹⁹ <http://www.notia.cz/povinny-audit-a-zverejneni-ucetni-zaverky-2016.html>

Graf 3.2 Srovnání ukazatelů za rok 2014 a 2015

Zdroj: vlastní zpracování

Závěrem kapitoly můžeme zhodnotit analýzu ve veřejném rejstříku na vzorku 70 nadací. Většina nadací se snaží být transparentní tím, že zveřejňují statut, nadační listinu, výroční zprávy, rozvahy a výkazy zisků a ztrát. Jelikož v průměru 40 % nadací nezveřejňuje zákonné požadavky, lze říct, že míra vykazování je velice nízká. Zároveň, ale je nutné podotknout, že nelze učinit relevantní závěry ohledně kategorizace nadací a jejich povinnosti auditu. Obecným závěrem je, že mezi rokem 2014 a 2015 nejsou žádné podstatné změny. Ačkoliv rok 2015 by zatím neměl být relevantní k roku 2014, neboť jak bylo zmíněno výše, nadace mají čas do konce listopadu, aby dodaly potřebné dokumenty do sbírky listin.

3.4.1 Analýza zveřejňování výkazů dle jednotlivých krajů

V následujících schématech jsou podrobněji zpracována různá hlediska podle jednotlivých krajů v roce 2014. U každého kraje je zohledněn podíl v rámci kraje a následně podíl v rámci celé ČR. Jelikož v každém kraji je pohlíženo na 5 nadací, data mají pouze povahu informačního charakteru.

V tabulce 3.7 vidíme, jak se zveřejňovala účetní závěrka za rok 2014 dle jednotlivých krajů.

Tab. 3.7 Analýza zveřejňování účetní závěrky dle krajů

Kraj	Rozvaha				VZZ				Příloha			
	ANO	NE	Podíl v kraji	Podíl v ČR	ANO	NE	Podíl v kraji	Podíl v ČR	ANO	NE	Podíl v kraji	Podíl v ČR
Praha	3	2	60 %	4 %	3	2	60 %	4 %	3	2	60 %	4 %
Středočeský	5	0	100 %	7 %	5	0	100 %	7 %	4	1	80 %	6 %
Jihočeský	3	2	60 %	4 %	3	2	60 %	4 %	3	2	60 %	4 %
Plzeňský	4	1	80 %	6 %	4	1	80 %	6 %	4	1	80 %	6 %
Karlovarský	5	0	100 %	7 %	5	0	100 %	7 %	4	1	80 %	6 %
Ústecký	2	3	40 %	3 %	2	3	40 %	3 %	1	4	20 %	1 %
Liberecký	4	1	80 %	6 %	4	1	80 %	6 %	1	4	20 %	1 %
Královehradecký	2	3	40 %	3 %	2	3	40 %	3 %	1	4	20 %	1 %
Pardubický	2	3	40 %	3 %	2	3	40 %	3 %	2	3	40 %	3 %
Kraj Vysočina	1	4	20 %	1 %	1	4	20 %	1 %	1	4	20 %	1 %
Jihomoravský	3	2	60 %	4 %	3	2	60 %	4 %	3	2	60 %	4 %
Olomoucký	1	4	20 %	1 %	1	4	20 %	1 %	0	5	0 %	0 %
Zlínský	4	1	80 %	6 %	4	1	80 %	6 %	3	2	60 %	4 %
Moravskoslezský	3	2	60 %	4 %	3	2	60 %	4 %	3	2	60 %	4 %
Celkem	42	28		60 %	42	28		60 %	33	37		47 %

Zdroj: vlastní zpracování

Účetní závěrku obsahující rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu rozpracovanou dle krajů v ČR vidíme v předchozí tabulce. U těchto konkrétních nadací je pravidlem, že pokud zveřejnili rozvahu tak s tím společně i výkaz zisku a ztráty. Přílohy nejsou zveřejňovány ve více jak polovině případech, navíc v Olomouckém kraji žádná ze sledovaných nadací tuto část účetní závěrky nedala do sbírky listin. Kraj Vysočina si také v této oblasti nevede dobře, jelikož účetní výkazy průměrně zveřejňuje pouze 1 z 5 nadací. Naopak ve Středočeském, Plzeňském a Karlovarském kraji je účetní závěrka téměř ve 100 % uložena ve veřejném rejstříku.

Tabulka č. 3.8 nám podává přehled o zveřejňování výročních zpráv ve sbírce listin veřejného rejstříku dle krajů.

Tab. 3.8 Analýza zveřejňování výroční zprávy dle krajů

Výroční zpráva	ANO	NE	Podíl v kraji	Podíl v ČR
Praha	3	2	60 %	4 %
Středočeský kraj	4	1	80 %	6 %
Jihočeský kraj	2	3	40 %	3 %
Plzeňský kraj	3	2	60 %	4 %
Karlovarský kraj	3	2	60 %	4 %
Ústecký kraj	2	3	40 %	3 %
Liberecký kraj	3	2	60 %	4 %
Královehradecký kraj	2	3	40 %	3 %
Pardubický kraj	2	3	40 %	3 %
Kraj Vysočina	1	4	20 %	1 %
Jihomoravský kraj	3	2	60 %	4 %
Olomoucký kraj	2	3	40 %	3 %
Zlínský kraj	5	0	100 %	7 %
Moravskoslezský kraj	3	2	60 %	4 %
Celkem	38	32		54 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 3.8 obsahující analýzu výroční zprávy ukazuje, že ve všech sledovaných krajích je na tom nejlépe Zlínský kraj, ve kterém všechny sledované nadace zveřejnily výroční zprávu, na druhou stranu opět nejhůř je na tom Kraj Vysočina. Z pohledu ostatních krajů a nadací, které v tomto kraji sídlí, vyplývá, že zveřejňují většinou 2 nebo 3 výroční zprávy z 5. Celkový podíl zveřejnění výroční zprávy ve veřejném rejstříku v rámci České republiky je 54 %.

3.5 Výzkum transparentnosti nadací ve veřejném rejstříku dle dalšího autora

Výzkum „Transparentnost a výkaznictví v českých nadacích“, který probíhal v roce 2007 a je podepsaný pod Jakubem Stránským, se zaměřil především na výzkum výročních zpráv nadací registrovaných u Ministerstva spravedlnosti ČR.

V rámci výzkumu bylo prověřeno, zda 164 nadací dostalo celkem více než osmi tisícům zákonně zveřejňovaných položek, které vypovídají o transparentnosti nadací v roce 2007.

V sledované oblasti, zda jsou ve sbírce listin vloženy dokumenty, výzkum dosáhl těchto výsledků: statut zveřejněn v 78 %, výroční zprávy zveřejněny v průměru v 80 %, účetní závěrka v průměru v 70 %.

Orgány a způsob jednání orgánů zveřejnilo 40 % nadací, cílovou skupinu žadatelů, kdo může být žadatelem o grant zveřejnilo 32 %. Poslání nadace bylo zveřejněno 49 % nadací, popsána činnost organizace 64 %, hospodářské postavení (suma aktiv, suma darů, suma příspěvků) 29 % nadací. Seznam nadačních příspěvků, které jsou vyšší než 10 000 Kč zveřejnilo 63 % nadací a seznam všech darů, vyšších než 10 000 Kč zveřejnilo 61 % nadací. Výrok auditora byl zveřejněn v 76 %.

Závěrem tohoto výzkumu, který byl zaměřený na informace zveřejňované ze zákona nadacemi v ČR, bylo zřetelné, že míra transparentnosti je velice neuspokojivá. Vykazování zákonných požadavků se ke 100 % blížil opravdu jen zdaleka. Některé důležité aspekty vlastního hospodaření nadace prakticky nezveřejňují, jde zejména o informace týkající se dlouhodobých záměrů a kvantifikovaných výstupů činností nadací. Ačkoli se jednalo o zákonné požadavky, které nejsou nadacemi naplňovány, ani stát jejich plnění nedokázal v této době vynutit.²⁰

Srovnání výsledků

Pokud srovnáme výsledky analýzy bakalářské práce a výzkumu v této podkapitole z roku 2007, můžeme učinit závěr, že během 10 let se mnohé změnilo, což mohly způsobit rozdílné povinnosti zveřejňování dle různých zákonů.

Výroční zprávu v roce 2007 nadace zveřejňovaly v 80 % ale během let se tato míra snížila v průměru na 50 %, což se dá považovat za velký propad. Účetní závěrka byla zveřejňována 70 % nadací, kdežto za rok 2014 a 2015 byla uveřejněna v průměru 60 % nadací. Dárce zveřejnilo přes 60 % nadací v roce 2007 a o téměř deset let později pouze 40 %.

Z těchto srovnávaných kritérií můžeme usoudit, že transparentnost se ve veřejném rejstříku během několika let výrazně snížila. Je zarážející, že transparentnost se právě snížila, neboť by to mělo být přesně naopak.

²⁰www.mvcr.cz/soubor/studie-stransky-pdf.aspx.

4 Analýza dat zveřejňovaných na webových stránkách

Rostoucí nedůvěřihodnost českých nestátních neziskových organizací vedla k tomu, že se organizace rozhodly samy zabývat a vytvářet vlastní standardy transparentnosti – což je tzv. seberegulace. Jejich prostřednictvím se s NO a jejich činnostmi seznamují potenciální i dlouholetí dárci a partnerské organizace. Nadační fond Via Vitae (2006) uvádí, že *„Transparentnost neziskových organizací je spojena se způsobem jejich fungování, hospodaření a vystupování na veřejnosti. Nezisková organizace, která se deklaruje jako transparentní by měla o sobě prezentovat jisté minimum údajů, které překračuje minimum zákonné.“*

Také existují snahy o vytvoření skupin organizací, které se považují za transparentní či odpovědné. V oblasti nadací a nadačních fondů je významným regulátorem spolek Fórum dárců. Pro členství v Asociaci nadací stanovilo Fórum dárců podmínku – přistoupení k etickému kodexu. Jedná se o dobrý způsob, jak si ujasnit hodnoty, na kterých organizace stojí. Kodex obsahuje zejména poslání, závazek odpovědnosti a transparentnosti, způsob využití organizačních zdrojů, úlohu správní rady, způsob řízení, úpravu vztahů s dárci, aj.

Obdobou Fóra dárců je již zmiňovaný Nadační fond Via Vitae, který je zaměřen na fundace a na další typy neziskových subjektů. Transparentní organizace, dle fondu poskytuje o sobě z vlastní vůle ucelený obraz, tedy zveřejňuje údaje o organizaci tak, aby byly:

- přehledné,
- široce dostupné,
- časově aktuální (neměly by být starší 1 roku),
- nebyly zavádějící nebo nevyvolávaly klamavý dojem.²¹

Minimální údaje, které by měla o sobě nezisková organizace na webových stránkách zveřejnit, jsou uvedeny v tabulce 4.1.

²¹ https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_bachmann_pro_web.pdf

Tab. 4.1 Minimální údaje zveřejňování

Poslání (účel)	Základní představa o smyslu existence organizace, tedy proč organizace existuje.
Aktivity organizace	Aktivity, prostřednictvím kterých je naplňováno poslání organizace, a jsou řešeny problémy cílové skupiny.
Organizační dokumenty a informace	Základní dokument, dle kterého se organizace řídí nebo dle kterého vznikla (stanovy, statut, zakladatelská listina). Jména statutárních orgánů, nejvyšších orgánů. Organizační struktura.
Finanční zdroje	Ve strukturované podobě: Dotace z veřejné správy, dotace z EU, dary firem, nadační dary, dary FO, příjmy z hlavní činnosti.
Hospodaření organizace	Základní dokumenty účetní závěrky: výkaz zisku a ztráty, rozvaha za jednotlivé roky, činnosti organizace (minimálně za uplynulé 3 kalendářní roky). Výdaje/náklady na správu organizace, na mzdy, na hlavní a vedlejší činnost.
Partnerství	Zapojení do sítí, asociací, projektových partnerů. Významní partneři a dodavatelé (nad 100 000 Kč).

Zdroj: vlastní zpracování dle studie *Transparentnost a veřejná prospěšnost českých neziskových organizací*, Bachmann²²

4.1 Analýza transparentnosti nadací na webových stránkách

Klíčovou informační roli v dnešní době hrají webové stránky. Nadace s webovou stránkou mají větší šanci získat dobrovolníky nebo větší obnos ve formě daru pro svou činnost. Pokud nadace nemá vytvořenou webovou stránku, šance pro finanční nebo hmotný dar se může razantně zmenšit. Většina občanů, či dárců by v dnešní době hledala informace o nadaci, popřípadě samotnou nadaci na internetu, respektive na jejich webové stránce nežli ve veřejném rejstříku.

Dalším důležitým důvodem, proč mít webové stránky je ten, že nadace s webovou stránkou prezentuje sama sebe, což se dá v každém případě považovat za výhodu, jelikož web odráží obraz samotné společnosti. Pro nás občany je důležité, jak jejich webové stránky vypadají, neboť si dokážeme udělat představu o tom, co vše pro svou nadaci dělají či nikoliv. Při výběru mezi nadacemi, která zveřejňuje na svých webových stránkách pouze základní informace nebo nadacemi, která zveřejňuje veškeré své aktivity, jenž uskutečňuje, je pro nás zajímavější právě ta nadace, která zveřejňuje větší množství informací. A čím více dávají nadace vědět o tom, co

²² https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_bachmann_pro_web.pdf

dělají, tím lepší dojem to udělá na nás občany. Potenciální i dlouholetí dárci taktéž díky tomu ušetří mnohem více času a zdrojů na cestování, které by museli vynaložit při získávání informací, jakožto např. na různé schůzky, veletrhy či seznamovací akce. Vlastníci webových stránek mohou jednodušším způsobem šířit svoje poslání a tím se také dají snížit provozní náklady oproti běžným způsobům.

Kritéria a otázky zkoumané části analýzy na webových stránkách byla následující:

- zda nadace mají aktuální web, tím se míní, jestli se zde nacházejí aktuální články, aktuální výroční zprávy a aktuální účetní závěrky,
- je zveřejněn účel nebo poslání nadace,
- je vložen statut nadace,
- jsou vloženy výroční zprávy, jak aktuální, tak z předchozích období,
- jsou vloženy účetní závěrky, z aktuálního i předchozího období,
- složení orgánů,
- seznam dobrovolníků,
- seznam dárců a jejich příspěvky,
- seznam obdarovaných a nadační příspěvky,
- číslo účtu,
- zajímavosti.

4.2 Výsledky analýzy transparentnosti na webu

Další část bakalářské práce je zaměřena na informace, jenž nadace zveřejňují na svých webových stránkách (viz. tabulka 4.2).

V rámci výzkumu k datu 1. 4. 2017, mělo ze 70 náhodně vybraných nadací webovou stránku pouze 36, tj. 51 %. Což je v dnešní době nízké číslo, protože tato rychlá doba považuje za nutné se, jakkoliv na internetu prezentovat.

Ze 70 nadací 4 nadace nemají svou vlastní webovou stránku, ale jsou sdruženy pod web, který vlastní např. město nebo kraj, kde se nadace nachází. Na stránkách mají pouze krátké představení o nadaci, sdělen účel nadace a např. zveřejněn statut nadace nebo informace pro žadatele o nadační příspěvek.

Tab. 4.2 Analýza zveřejňování informací na webových stránkách

Srovnávané hledisko	ANO		NE	
	Počet nadací	Podíl	Počet nadací	Podíl
Webová stránka	36	51 %	34	49 %
Z těch nadací, co vlastní webové stránky analyzují:				
Aktuálnost	29	81 %	7	19 %
Účel nadace	34	94 %	2	6 %
Statut	20	56 %	16	44 %
Výroční zpráva	27	75 %	9	25 %
VZZ, rozvaha	23	64 %	13	36 %
Příloha	10	28 %	26	72 %
Složení orgánů	34	94 %	2	6 %
Seznam dobrovolníků	5	14 %	31	86 %
Dárci a jejich příspěvek	18	50 %	18	50 %
Seznam dárců	24	67 %	12	33 %
Nadační příspěvky v Kč	24	67 %	12	33 %
Seznam obdarovaných	28	78 %	8	22 %
Číslo účtu	25	69 %	11	31 %
Zajímavost	22	61 %	14	39 %

Zdroj: vlastní zpracování

První z otázek analýzy bylo, zda nadace mají aktuální web a zda se o něj starají. Z výsledku vyšlo, že 29 z 36 nadací, tj. 81 % má aktualizovanou stránku a 7 nadací z vybraného vzorku, taktéž má web, ale poslední příspěvek (články, fotografie) byl vložen před více jak 12 měsíci, což se nedá považovat za aktuální. Některé stránky z těchto 7 byly pouze založeny, došlo k vložení základních informací a výroční zprávy z roku založení, a nadále se o ně nikdo nestaral. Z toho je patrné, že jejich prezentace bude slabou stránkou a o potenciální dárci mohou přijít.

Další důležitou otázkou, kterou by si měla každá nezisková organizace položit, jaké má poslání, vizi nebo účel. Protože poslání vyjadřuje smysl, proč vůbec nezisková organizace existuje, jeho vymezení je pro její činnost a působení zásadní. Tudíž od poslání by se mělo

odvíjet vše, co organizace dělá a zda naplňuje účel, pro který byla založena. Každá organizace by měla rozumět svým konkrétním úkolům a dokázat si jasně vymezit svou cílovou skupinu, pro kterou má sloužit. Účel nadace, jakožto že si nadace uvědomují, proč vlastně existují a komu slouží, si na webových stránkách nadefinovalo 34 nadací z 36, tj. 94 %. Tento výsledek se dá odvodit z toho, že některé nadace mají neaktuální stránku anebo mají popsánu pouze historii nadace, a ne konkrétní účel. Problémem také může být fakt, že organizace rozumějí svým konkrétním úkolům a dokáží si poměrně jasně vymezit své cílové skupiny, avšak jen malá část z nich dokáže dobře popsat svou jedinečnost a přínos společnosti

Statut nadace zveřejnilo na své webové stránce pouze 20 nadací, tj. 56 %.

Profesionalita finančního řízení je z řady důvodů pro každou neziskovou organizaci klíčová. Organizace zveřejňují své výsledky, jak hospodaří se svěřenými penězi, především prostřednictvím výročních zpráv (zveřejňuje 27 nadací z 36, tj. 75 %), výkazu zisku a ztráty a rozvahy (23 nadací z 36, tj. 64 %). Přílohy jsou zveřejněny v 10 případech, tj. 28 %. Většina nadací, které se snaží udržovat svůj web aktuální, mají zveřejněny výroční zprávy a účetní závěrku už od počátku založení, což je dobrá známka toho, že chtějí, aby se veřejnost dozvěděla o nadaci co největší množství informací.

Oblast personalistiky je taky významným faktorem, který by měla nadace pro své dobro zveřejňovat. Veřejnost pak má šanci se dozvědět kdo za organizací stojí, kolik lidí v ní pracuje, a kdo ji podporuje formou dobrovolnické práce. Nadace ve většině případů (94 %) zveřejňují složení orgánů, jako je správní rada, dozorčí rada, popř. revizor. Většinou jsou uvedeny ve výročních zprávách, ale i na stránkách nadace. Dobrovolníci a jejich konkrétní jména jsou zveřejněny pouze v 5 případech z 36, tj. 14 %.

Členové a zaměstnanci neziskových organizací jsou zpravidla vysoce zdatnými odborníky pro řešení potřeb cílové skupiny, ale postrádají manažerské vzdělání a dovednosti. Organizace často nemívají finanční zdroje k zaplacení celých úvazků finančních manažerů, a tak členové často odpovídají i za jiné oblasti.

Nejčastější chyby manažerů neziskových organizací:

- Manažeři často podceňují potřebu zavedení marketingové orientace.
- Zavádění potřebných změn v rámci neziskové organizace je obtížné, a to i pro zkušené manažery, protože každá organizace je jedinečná.

- Zaměstnanci čelí změnám v obsahu své pracovní náplně zahrnující zvýšenou profesionalitu a odpovědnost, propojenou se zaváděním nového podnikatelského jazyka.
- Zavedení marketingové orientace umožní charitativním organizacím zlepšit svou výkonnost (v oblasti dodávaných služeb).
- Tradiční zaměstnanci nerozumí skutečným výhodám marketingu a významu tržní orientace.²³

Jedním z nejdůležitějších faktorů pro transparentnost nadace je zveřejňování jmen dárců včetně jejich výše darů. Je to vhodný způsob, jak si budovat dlouholeté vztahy s těmito dárci. Seznam dárců nebo jejich loga zveřejnilo na své webové stránce 24 nadací, tj. 67 % a jejich konkrétní výši darů polovina z 36 nadací, tedy 50 %. Na druhou stranu, jestliže nadace zveřejní, komu poskytla nadační příspěvek nebo alespoň seznam obdarovaných, zvyšuje to její věrohodnost. Činí tak 24 nadací (67 %) v případě poskytnutého nadačního příspěvku, kde jsou uvedeny konkrétní částky v Kč a 28 nadací (78 %) v případě seznamu těchto obdarovaných. Pro samotnou realizaci dárcovství může být také důležitý faktor, zda nadace zveřejňuje na svých webových stránkách bankovní účet, koná tak 25 nadací z 36, tj. necelých 70 %.

Poslední otázkou vlastní analýzy bylo, zda nadace mají své webové stránky něčím zajímavé. Ačkoliv se jedná čistě o subjektivní názor, na první pohled mělo přes 60 % nadací něčím svůj web zajímavý. Ať už se jednalo o design nebo způsob zpracování stránky, vydáváním různých článků o aktivitách organizace, fotografie z těchto akcí apod.

Z výše uvedených faktů získaných na vzorku 70 nadací, respektive 36 nadací, které mají webové stránky můžeme učinit závěr, že nadace se snaží být transparentní, ale ani ne z daleka tak, by mohly být. Nejčastější zveřejňovanou položkou je účel nadace a složení orgánů, které byly zveřejněny v 94 % případů. Naopak nejméně zveřejňovanou položkou byl jmenný seznam dobrovolníků a přílohy k účetní závěrce. Nadace se také snaží o to, aby se veřejnost dozvěděla o tom, jaké dělá aktivity. Různé články a zajímavosti vydává přes 60 % nadací na svém webu.

²³ https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_bachmann_pro_web.pdf

4.3 Výzkum transparentnosti neziskových organizací na webových stránkách dle dalších autorů

Rada autorů již v minulosti vydala různé studie o podobném tématu analýzy transparentnosti neziskových organizací v České republice.

Výzkum transparentnosti neziskových organizací

Výzkum transparentnosti na webových stránkách všech neziskových organizací byl uskutečněný v roce 2009 výzkumným týmem pod vedením prof. Dvořákové s názvem „Zpřehledňování fungování neziskového sektoru v České republice se zvláštním důrazem na prevenci jeho zneužívání pro účely financování terorismu“. Výsledky ukázaly, že webovými stránkami disponuje necelá třetina organizací, a pouze 3 % organizací má vlastní etický kodex.

Větší pravděpodobnost zveřejňování informací byla u organizací, které byly součástí určité sítě neziskových subjektů. Studie také ukazuje na fakt, že rizika zneužívání legitimních organizací snižuje, ale stále přetrvává nebezpečí tzv. „spících“ organizací, které jsou zaregistrovány pouze formálně. Takové organizace jsou podezřelé, protože mohou nahrávat korupčnímu prostředí.

Výsledky ukázaly, že NNO v drtivé většině spojují účel své existence s organizačním posláním. Z pohledu jednotlivých právních forem neziskových organizací výzkum potvrdil, že jasně definované poslání je základem práce nadací a nadačních fondů

Z oblasti personalistiky je překvapivé, že více než 50 % zkoumaných organizací nezveřejňuje na svých webových stránkách složení svých orgánů ani týmu zaměstnanců. Podle tohoto výzkumu prof. Dvořákové jsou nejméně sdílné ohledně svých členů orgánů a zaměstnanců nadace a nadační fondy, naopak zapsané spolky zveřejňují tyto informace častěji. Bylo také zjištěno, že zaměstnanci NO byly ve více jak polovině zkoumaných případů v patrném konfliktu zájmu.

Organizace prezentují své údaje o hospodaření především prostřednictvím dokumentů jako jsou výroční zprávy, výkazy zisku a ztráty (přes 85 % z těch, kteří na webu publikují výroční zprávy), rozvahy a účetní audity, které zveřejňuje více než polovina těchto organizací. Důležité účetní výkazy, včetně auditu nejčastěji zveřejňují nadace (66,7 % všech zkoumaných případů). Ve výzkumu se ukázalo, že dvě třetiny neziskových organizací dosahují víceméně vyrovnaného hospodářského výsledku.

Rozbor se také zaměřil na aktuálnost informací poskytovaných na webových stránkách. Tu lze, oproti ostatním výsledkům, považovat za poměrně dobrou, neboť jen 15 % neziskovek mělo svůj web dlouhodobě neaktuální. Naopak dostupnost výročních zpráv na webových stránkách je velice nízká, zveřejňuje je jen 25 %. Svě dárce však zveřejňuje jen necelá polovina ze všech NO, které mají vlastní webové stránky.²⁴

Transparentnost organizací občanské společnosti

Ing. Pavel Bachmann, Ph.D, v roce 2012 analyzoval transparentnost českých nadací (na vzorku 100 nadací), kde se zabýval otázkami: dostupnost a aktuálnost webů, vymezení účelu existence, základní informace (stanovy, správní rada, výroční zpráva) a informace o dárcovství a hospodaření (uvedení účetních výkazů, jmen dárců, náklady na správu).

Z výsledků vyšlo, že vlastní web má více než polovina nadací (55 %). Z nadací, které mají webové stránky, zveřejnilo: poslání nebo vizi 98 %, statut 33 %, počet zaměstnanců 22 %, počet dobrovolníků 4 %, členy správní rady 66 %, výroční zprávu 42 % a aktuální výroční zprávu 33 %, pravidla rozdělování finančních prostředků 36 %, zveřejňování významných dárců 49 %, účetní výkazy v průměru 34 % nadací, náklady na správu 11 %, bankovní spojení 56 %.

Závěrem Bachmanna je, že výsledky odpovídají požadavkům právních norem, ale celková úroveň transparentnosti je významně nižší, než se předpokládala.²⁵

Srovnání výsledků

Pokud srovnáme výsledky analýzy dat zveřejňovaných na webových stránkách, výzkum prof. Dvořákové (2009), který je ale zaměřen na všechny neziskové organizace a Ing. Bachmanna, Ph.D (2012) můžeme je zhodnotit, jak se transparentnost na webových stránkách změnila.

Zveřejňování výročních zpráv na webu výrazně polepšilo, neboť v roce 2009 jich bylo uveřejněno 25 %, v roce 2012 42 % a za rok 2015 až 75 %. Účetní závěrku zveřejňovalo přes 50 % organizací, o 3 roky později pouze 34 % a z roku 2015 64 %. Dárce zveřejňují dle všech tří autorů, necelých 50 % organizací.

²⁴ https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_bachmann_pro_web.pdf

²⁵ https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/aktuality/02_prezentace_bachmann_UHK.pdf

Závěrem je, že transparentnost na webových stránkách stoupá a pravděpodobně také ještě poroste. Srovnáním těchto tří výsledků vidíme, že během několika let zveřejňování některých výkazů vzrostlo až o 50 %.

4.4 Srovnání ukazatelů mezi nadacemi vlastníci webovou stránku a veřejným rejstříkem

V poslední kapitole srovnáme, zda nadace, které vlastní webovou stránku si plní své zákonné povinnosti ve veřejném rejstříku (viz. tab. 4.3). Data se vztahují k vzorku 36 nadací, které mají svojí webovou stránku.

Tab. 4.3 Komparace zveřejňování na veřejném rejstříku a webových stránkách

	WEB		Veřejný rejstřík			
			2014		2015	
	Počet nadací	Podíl	Počet nadací	Podíl	Počet nadací	Podíl
Výroční zpráva	27	75 %	28	78 %	26	72 %
Rozvaha, VZZ	23	64 %	28	78 %	28	78 %
Příloha	10	28 %	22	61 %	25	69 %

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky je patrné, že nadace častěji vkládají své povinné údaje do veřejného rejstříku. Ale i ani na svých stránkách mají uspokojivou transparentnost. Pokud nadace (vlastníci webovou stránku) zveřejní výroční zprávu ve veřejném rejstříku, činí tak 28 nadací, tj. 78 % v roce 2014 a 26 nadací, tj. 72 %, tak téměř pokaždé ji zveřejní i na svých webových stránkách (vlozeno 27 nadacemi, tj. 75 %). Rozvahu a výkaz zisku a ztráty zveřejňuje na webu 23 nadací, tj. 64 %. Zveřejňování těchto výkazu převažuje opět na veřejném rejstříku, koná tak 28 nadací z 36, tj. 78 % v obou sledovaných obdobích. U zveřejnění příloh účetní závěrky jsou nadace opět sdílnější ve veřejném rejstříku, činilo tak 22 nadací, tj. 61 % v roce 2014 a 25 nadací, tj. 69 %, v roce 2015. Na svůj web byla příloha vložena pouze 10 nadacemi ze 36, tj. 28 %.

Závěrem této podkapitoly je, že pokud nadace vlastní webovou stránku, tak častěji vkládají výroční zprávy a účetní závěrky do sbírky listin veřejného rejstříku než na svůj web. Nadace by měly výroční zprávy a účetní závěrky vkládat právě na svou webovou stránku, ačkoli to žádný zákon nepřikazuje, protože tady mají největší šanci získat svého potenciálního dárce.

5 Závěr

Závěrem této bakalářské práce je zhodnotit, jak na tom je 70 náhodně vybraných nadací se zveřejňováním informací ve veřejném rejstříku a na svých webových stránkách.

V kapitole o analýze transparentnosti ve veřejném rejstříku jsem hodnotila data získaná z roku 2014 a roku 2015. Výsledky ukázaly, že mezi těmito lety nebyl téměř žádný rozdíl. V roce 2015 byly výsledky o něco nižší než v předešlém roce, to je pravděpodobně zapříčiněno tím, že účetní závěrka a výroční zpráva se může za účetní období 2015 uložit do sbírky listin nejpozději do 30. 11. 2017. Srovnávaná hlediska byla: statut, který byl zveřejňován v 79 %, nadační listina 67 %, výroční zpráva v polovině případů, rozvaha a VZZ téměř v 60 %, výrok auditora a seznam dárců okolo 40 % a nejméně zveřejňovanými položkami, které ovšem nebyly povinností zveřejňovat, byly náklady na správu přes 30 % a odměny orgánů v průměru 20 %.

Dle mého názoru, nadace v transparentnosti na veřejném rejstříku zaostávají, jelikož výsledky ukázaly nízká čísla. Výroční zprávy, které nadace zveřejňují pouze v polovině případů, ukazují průběh roku a jejich hospodaření, což může být pro současné nebo potenciální dárce přínosné. Nadace by měly více tyto zprávy zveřejňovat, neboť se může zvýšit jejich reputace.

V další kapitole o analýze transparentnosti na webových stránkách jsem se zaměřila jak na povinné údaje, které musí zveřejňovat ve sbírce listin, tak na informace o jejich činnostech a aktivitách. Ze vzorku 70 nadací mělo 36 nadací, tj. 51 % webové stránky. Z těchto 36 nadací, zveřejnilo účel nadace 94 %, statut 56 %, výroční zprávu 75 %, rozvahu a VZZ 64 %, přílohu 28 %, složení orgánů přes 90 %, seznam dobrovolníků pouze 14 %, informace o dárcích přes 50 % a informace o obdarovaných téměř 70 %. Za jeden ze subjektivních faktorů se dá považovat nějaká zajímavost, ať už se jednalo o zajímavě zpracovanou stránku nebo informační články co nadace pořádá za akce apod., takto učinilo přes 60 % nadací.

Dle mého názoru „internet vládne světem“, proto by každá nadace měla mít svou webovou stránku. Ty nadace, které mají svou stránku mají velikou výhodu vůči těm, kteří ji nemají, a to z důvodů bližšího se seznámení s potenciálním dárce nebo dostupnosti informací, jako je například organizování akcí pro podporu vzdělávání nebo podporu sociální oblasti. Na druhou stranu, málo zveřejňované informace o finančních výkazech nebo o dárcích, které nadace zveřejňují na svých webových stránkách znamená, že nevyužívají svůj potenciál na 100 %.

Jestli-že se nadace rozhoduje, zda si vytvořit webovou stránku, měla by být odpověď rozhodně ano. Na webových stránkách, pokud je má nadace dobře zpracované, můžeme najít veškeré informace pro potenciální dárce. Většina občanů by hledala tyto informace právě na jejich webu. Jedním z důvodů, proč hledat na jejich stránkách může být neschopnost vyhledat požadované informace ve veřejném rejstříku, neboť zde se většinou nachází pouze výroční zpráva a účetní závěrka. A pokud se v této oblasti běžní občané neorientují, tak pro ně nemají tyto výkazy příliš velkou vypovídací hodnotu. Na druhou stranu dárce ze strany podnikatelů tyto informace z veřejného rejstříku mohou postačit.

Závěrem ještě můžeme zmínit, že nadace v České republice transparentní v jisté míře jsou, ale ne zdaleka tak jak by mohly být. K podpoře transparentnosti neziskových organizací, by mohl stát přistoupit k následujícím opatřením:

- schválit zákon o statusu veřejné prospěšnosti, protože dosavadní podpora je vysoce neefektivní a nepřispívá k formování transparentního prostředí neziskového sektoru,
- je třeba zajistit, aby organizace se statusem veřejné prospěšnosti nepodléhaly konfliktu zájmu, měly stanoveny kontrolní orgány a efektivně využívaly své zdroje k naplňování veřejně prospěšné činnosti,
- připravit dotační mechanismy včetně programovacího období čerpání prostředků ze státního fondu EU.

Nový občanský zákoník a další doprovázející právní předpisy, by měly transparentnost neziskových organizací ovlivnit v několika následujících ohledech – zvýšit transparentnost jednotlivých právních forem a zprůhlednit evidenci neziskových organizací a identifikovat nefunkční organizace.

Seznam použité literatury

Odborné knihy:

1. DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 400 s. ISBN 978-80-7478-799-7.
2. DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v praxi*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 287 s. ISBN 978-80-7552-040-1.
3. KOLEKTIV AUTORŮ. *Neziskové organizace – vybrané problémy ekonomiky*, Praha: Wolters Kluwer, 2013. 169 s. ISBN 978-80-7357-973-9.
4. MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*, 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.
5. REKTORČÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.

Zákony:

6. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. [cit. 1. 5. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#f4578845>
7. Zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech ze dne 3. září 1997. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. [cit. 19. 2. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-227#f1805248>
8. Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob ze dne 12. září 2013. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. [cit. 4. 4. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-304#f5078369>
9. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ze dne 12. prosince 1991. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 8. 4. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563#f1396263>
10. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. [cit. 19. 4. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586#f1457162>
11. Vyhláška č. 504/2002 Sb., vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví ze dne 6. listopadu 2002. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. [cit. 19. 3. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-504#f2384510>

Elektronické dokumenty a ostatní zdroje:

12. BACHMANN, P. *Transparentnost a veřejná prospěšnost českých neziskových organizací*. [online] [cit. 19. 3. 2017]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_bachmann_pro_web.pdf
13. BACHMANN, P. *Transparentnost organizací občanské společnosti* [online] [cit. 23. 3. 2017]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/aktuality/02_prezentace_bachmann_UHK.pdf
14. BARTUŠKOVÁ, Zuzana. *Overování účetní závěrky auditorem od roku 2016* [online]. 2016 [cit. 1. 4. 2017]. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/overovani-ucetni-zaverky-auditorem-od-roku-2016/>
15. CENTRUM PRO VÝZKUM NEZISKOVÉHO SEKTORU. *Koncepce zveřejňování výročních zpráv neziskovými organizacemi* [online]. 2006 [cit. 19. 3. 2017]. Dostupné z: http://cvns.econ.muni.cz/prenos_souboru/is/soubory/web/133-scan82-koncepce-zverejnovani-vz-no.pdf
16. FÓRUM DÁRCŮ. *Nadační sektor v České republice v roce 2015* [online]. 2015 [cit. 20. 3. 2017]. Dostupné z: http://www.donorsforum.cz/pages/serve.php?file=1449147209_1_klicove-vystupy--nanf2015.pdf
17. FÓRUM DÁRCŮ. *Průvodce Občanským zákoníkem pro nadace a nadační fondy* [online]. 2013 [cit. 15. 3. 2017]. Dostupné z: [www.donorsforum.cz/pages/serve.php?file=1372261250_0_pruvodce-obcanskym-zakonikem-pro-nadace-a-nadacni-fondy_fd-\(5\).pdf](http://www.donorsforum.cz/pages/serve.php?file=1372261250_0_pruvodce-obcanskym-zakonikem-pro-nadace-a-nadacni-fondy_fd-(5).pdf)
18. HYÁNEK, Vladimír a Tomáš ROSENMAJER. *Zpráva o neziskovém sektoru: ekonomické výsledky neziskových organizací v ČR*. [online]. [cit. 20. 3. 2017]. Dostupné z: http://cvns.econ.muni.cz/prenos_souboru/is/soubory/web/155-scan80-ekonomickevysledky-nno-cr.pdf
19. JUSTICE. *Veřejný rejstřík* [online]. [cit. 2017-02-22]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>
20. KADLEC, Michal. *Kategorizace účetních jednotek od 1. 1. 2016* [online]. 2014 [cit. 1. 4. 2017]. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/kategorizace-ucetnich-jednotek-od-1-1-2016>
21. KŘÍŽ, Zdeněk. *NNO a daňová problematika po 1. 1. 2014* [online]. [cit. 1. 4. 2017]. Dostupné z: <http://www.annojmk.cz/sites/all/files/danove-poradenstvi/NNO-a-danova-problematika-web.pdf>
22. LEVOVÁ, J. *Změny v povinném auditu a zveřejňování účetní závěrky od 2016*. [online]. 2015 [cit. 1. 4. 2017]. Dostupné z: <http://www.notia.cz/povinnny-audit-a-zverejneni-ucetni-zaverky-2016.html>

23. NEBUŽELSKÁ, Mirka. *22HLAV* [online]. [cit. 1. 4. 2017]. Dostupné z: <http://www.22hlav.cz/povinnost-audit-u-zverejnovani-u-nestatnich-neziskovych-organizaci-od-112016>
24. NEZISKOVKY.CZ. *Co to je neziskový sektor* [online]. [cit. 11. 3. 2017]. Dostupné z: https://www.neziskovsky.cz/clanky/511_691/fakta_co-je-neziskovy-sektor/
25. NEZISKOVKY.CZ. *Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 - 2012* [online]. [cit. 1. 4. 2017]. Dostupné z: http://www.neziskovsky.cz/data/stat_NNO_tabulka_1990_2012txt12780.pdf
26. NEZISKOVKY.CZ. *Statistika počtu nestátních neziskových organizací 2014 – 2016* [online]. [cit. 1. 4. 2017]. Dostupné z: http://www.neziskovsky.cz/data/Statistika%20po%C4%8Dtu%20nest%C3%A1tn%C3%ADch%20neziskov%C3%BDch%20organizac%C3%AD%202014_2016_prosinec%202016txt16356.pdf
27. PROUZOVÁ, Zuzana. *Data a fakta o neziskovém sektoru v ČR* [online]. 2015 [cit. 5. 2. 2017]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_prouzova_data_a_fakta_o_neziskovem_sektoru_1.pdf.
28. REGIOBIZ.CZ. *Přehled TOP 50 firemních nadací a fondů* [online]. [cit. 8. 3. 2017]. Dostupné z: <http://regiobiz.cz/prehled-top-50-firemnich-nadaci-a-fondu-nejstredrejsi-je-nadace-cez>
29. ROUSE, Margaret. *Whatls.com: Definition transparency*. [online]. [cit. 19. 4. 2017]. Dostupné z: <http://whatis.techtarget.com/definition/transparency>
30. STRÁNKÝ, Jakub. *Transparentnost a výkaznictví v českých nadacích* [online]. 2007 [cit. 19. 4. 2017]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/studie-stransky-pdf.aspx
31. ŠKARABELOVÁ, Simona. *Definice neziskového sektoru: sborník příspěvků z internetové diskuse CVNS*. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, c2005. ISBN 80-239-4057-0.
32. III.PATRO. *Co je "neziskový sektor"* [online]. [cit. 19. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.tretipatro.cz/index.php?cmd=page&id=28>

Seznam zkratek

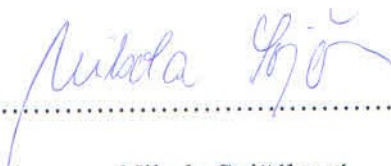
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
NNO	Nestátní nezisková organizace
NO	Nezisková organizace
NOZ	Nový občanský zákoník
PO	Právnícká osoba
ÚZ	Účetní závěrka
VZZ	Výkaz zisku a ztráty

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3)
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 5. 5. 2107

.....
Nikola Sojčáková

Seznam příloh

Příloha č. 1: Seznam nadací

Příloha č. 2: Nadační listina

Příloha č. 3: Statut nadace